

**SITUACE V OBLASTI PROTIDROGOVÉ POLITIKY PLZEŇSKÉHO
KRAJE ZA ROK 2007**

TRESTNÁ ČINNOST V SOUVISLOSTI S UŽÍVÁNÍM DROG V ROCE 2007

Zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů

§ 187, 187a, 188 – Nedovolená výroba a držení omamných a psychotropních látek a jedů

§ 188a – Šíření toxikomanie

Údaje z oblasti drogové problematiky na území Plzeňského kraje k 31. 12. 2007 byly převzaty z podkladů, které zpracovaly městské ředitelství Policie ČR Plzeň – město, okresní ředitelství Policie ČR Plzeň – sever, Plzeň – jih, Rokycany, Klatovy, Tachov, Krajské státní zastupitelství v Plzni, Krajský soud Plzeň. Okresní ředitelství Policie ČR Domažlice v odpovědi na žádost Plzeňského kraje uvedlo, že nemůže poskytnout požadované údaje.

Níže uvedené statistické údaje tedy nezahrnují informace z okresu Domažlice.

Údaje dle Okresních ředitelství Policie ČR rok 2007

Počet vyšetřovaných trest. činů	81
Počet vyšetřovaných osob	72

Počet trestných činů §§ 187, 187a, 188	75
--	----

Zadržené drogy v roce 2007

Kokain	0,06g
Konopí (sušina)	4,3g
Konopí (rostliny)	854 ks
Hašiš	10,7g
Pervitin	767,56g
Domácí varny pervitinu	5

Počet případů držení drogy, projednaných ve správním řízení v roce 2007, příslušnými orgány Policie ČR: 33 přestupků na území Plzeňského kraje (podle § 52 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, jsou k projednávání přestupků, podle § 30 odst. 1 písm. j) citovaného zákona, příslušné orgány Policie ČR.) Zákon č.200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů § 30 - Přestupky na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi - odst. 1 písm. j) – Přestupku se dopustí ten, kdo neoprávněně přechovává v malém množství pro svoji potřebu omamnou nebo psychotropní látku.

Údaje dle Krajského zastupitelství Plzeň rok 2007

Pro trestný čin § 187 vedeno řízení proti	197 osobám
trestně stíháno	189 osob
obžalováno	172 osob
zastaveno	16 osob
pro trestný čin § 187a vedeno řízení proti	27 osobám
trestně stíháno	26 osob

Koncepce prevence kriminality a sociálně patologických jevů Plzeňského kraje na léta
2009 – 2011

obžalováno	24 osob
zastaveno	1 osoba
pro trestný čin §188 vedeno řízení proti	16 osobám
trestně stíháno	16 osob
obžalováno	16 osob
zastaveno	0 osob
pro trestný čin § 188a vedeno řízení proti	3 osobám
trestně stíháno	3 osoby
obžalováno	3 osoby
zastaveno	0 osob

Údaje soudů v působnosti Krajského soudu Plzeň včetně KS jako soudu
1. stupně – rok 2007

Přehled o vyřízených věcech a pravomocně odsouzených osobách

	§ 187	§ 187a	§ 188	§ 188a	celkem
počet tr. činů celkem	111	17	8	2	138
odsouzených osob. celkem	91	13	3	0	107
z toho ženy	18	3	0	0	21
vliv alkoholu	0	0	0	0	0
vliv návykové látky	6	0	0	0	6
recidiva ozn. soudem	6	0	0	0	6
věk 15 – 17 let	6	0	1	0	7
z toho dívek	0	0	0	0	0
věk 18 – 19	10	2	0	0	12
věk 20 – 24	25	3	3	0	31
věk 25 – 29	16	4	0	0	20
věk 30 – 39	28	4	0	0	32
věk 40 – 49	11	0	0	0	11
věk 50 a více	1	0	0	0	1
uložené nepodmíněné tresty	33	2	0	0	35
do 1 roku	9	2	0	0	11
od 1 roku do 5 let	18	0	0	0	18
od 5 let do 15 let	6	0	0	0	6
uložené podmíněné tresty	52	9	2	0	63
peněžitý trest	0	0	0	0	0
obec. prosp. práce	6	1	1	0	8
trestní opatření	4	1	0	0	5
jiný trest	0	0	0	0	0
upuštěno od potrestání	2	0	0	0	2
trest uložený ve spojení	27	12	2	0	41
zákaz činnosti	3	1	0	0	4
peněžitý trest	0	0	0	0	0
jiný trest	24	11	2	0	35
ochranné léčení	2	1	0	0	3
protitoxikomanické léčení	2	1	0	0	3
zproštěno celkem	38	0	0	0	38
zastaveno celkem	9	0	1	0	10
postoupeno celkem	2	0	0	0	2

DATA O LÉČENÝCH UŽIVATELÍCH DROG V ROCE 2007

Údaje byly převzaty z Výroční zprávy Krajské hygienické stanice Plzeňského kraje se sídlem v Plzni, autorka MUDr. M. Šteklová, vedoucí lékařka odboru SZS a podpory zdraví.

Data o léčených uživatelích drog v roce 2007 byla získána z 10 léčebných a kontaktních center Plzeňského kraje.

V průběhu roku 2007 požádalo v Plzeňském kraji o léčbu 171 osob, což je oproti roku 2006 pokles o 12 osob, tj. o 6,6 %. Pokles počtu klientů již není tak veliký, v roce 2006 byl pokles o 35 %, v roce 2005 dokonce o 46 %. Ze 171 klientů bylo 114 mužů (66,6%) a 57 žen (33,3%). Poměr mužů a žen byl 2 M : 1 Ž. Tak jako v roce 2006 se poměr změnil v neprospěch žen.

109 klientů (63,7%) bylo léčeno poprvé v životě, 58 klientů (33,9%) bylo již dříve léčeno v některém z lékařských center. Ostatní tento údaj nevedli.

Nejvíce osob, 142, bylo hlášeno z pracovišť okresu Plzeň – město (83%) a okresů Tachov a Klatovy, ze kterých bylo shodně hlášeno 11 klientů (11,5%).

Trvalé bydliště měli klienti nejčastěji v okrese Plzeň – město – 72 osob (42,1%), a v okrese Tachov – 15 osob (8%). Toto pořadí je shodné již od roku 2003. 13 osob (7,6%) trvalé bydliště nevedlo. Mezi klienty nebyl v roce 2007 žádný cizinec.

Také v roce 2007 byl vykázan nízký počet bezdomovců, pouze 20 osob (11,7%), což je o 7 osob více než v roce 2006. Tento nárůst může být způsoben neúplným vykazováním, neboť u charakteru bydlení bylo u 62 klientů (36,3%) uvedeno neznámo, a právě v tomto údaji mohou být skryty osoby bez domova.

Pravidelné zaměstnání uvedlo 33 osob (19,3%), 118 osob (69,8%) bylo bez zaměstnání. 99 klientů (57,9%) mělo dokončené základní vzdělání a pouze jeden klient uvedl dokončené vysokoškolské vzdělání. Druhou nejpočetnější skupinou byli klienti se středním vzděláním bez maturity – 42 osob (24,6%). 26 klientů (15,2%) uvedlo střední školu s maturitou. Nejčastěji užívanou drogou, pro kterou klient navštívil LK centrum, byl pervitin – 104 osob (57,4%), druhou nejčastější drogou byl heroin – 35 osob (20,5%) a na třetím místě kanabinoidy, které udalo 19 osob (11,1%). Pořadí základních drog, pro které klienti vyhledali pomoc, se v Plzeňském kraji již několik let nemění. Pouze v roce 2006 byly na druhém místě kanabinoidy, ale v roce 2005 to byl shodně jako v roce 2007 heroin. Rovněž procentuální zastoupení základních drog je již několik let téměř stejné. Mezi uživateli bylo v roce 2007 hlášeno 12 gamblerů, z nichž bylo 11 mužů. Ani v roce 2007 nebylo zachyceno zneužívání Subutexu. Pořadí základní drogy podle pohlaví je u mužů i u žen je stejné – pervitin, heroin a kanabinoidy.

Tak jako ve všech předešlých letech je injekční způsob aplikace základní drogy nejčastější. Do žíly si aplikovalo drogu 116 klientů (67,8%), 70 mužů (61,4%) a 46 žen (80,7%). Na druhém místě bylo čichání a šňupání drogy (12,9%) a na třetím kouření drogy (11,1%).

V roce 2007 pokračoval trend zvyšujícího se počtu žen, které si drogu aplikují intravenózně.

První užití drogy v životě před 15. rokem života uvedlo 54 klientů (31,6%), do devatenácti let zkusilo drogu 119 osob (69,6%). 41 klientů (24%) údaje nevedlo. Věková hranice se stále snižuje.

109 uživatelů drog (63,7%) udalo, že užilo prvně drogu, pro kterou navštívili LK centrum do 19 let. Tento údaj nebyl vyplněn u 18 uživatelů (10,5%).

V Plzeňském kraji bylo v roce 2007 u uživatelů nelegálních drog hygienickou službou hlášeno pět případů akutní virové hepatitidy typu B a tři případy chronické hepatitidy typu C v souvislosti s nelegálním užíváním drog a nebyla zjištěna HIV pozitivita.

KOORDINACE PROTIDROGOVÉ POLITIKY

INSTITUCIONÁLNÍ ZAJIŠTĚNÍ

Krajský protidrogový koordinátor Plzeňského kraje (dále také protidrogový koordinátor) je v organizační struktuře Krajského úřadu Plzeňského kraje zařazen na odboru sociálních věcí a zdravotnictví v oddělení sociálních věcí.

Rada Plzeňského kraje neustavila protidrogovou komisi. Pracovní skupiny se ustavují v případě potřeby. Protidrogový koordinátor spolupracuje se Sociální komisí Rady Plzeňského kraje při projednání protidrogové politiky v kraji a při předkládání projektů k získání dotací ze státního rozpočtu.

Protidrogový koordinátor také spolupracuje s krajským koordinátorem prevence kriminality při předávání informací týkajících se společných agend, předávání informací ze seminářů a školení, konzultacemi překrývajících se problémů, a spolupracují při pořádání setkání s manažery prevence kriminality na místní úrovni. Protidrogový koordinátor také spolupracuje s krajským školským metodikem sociálně patologických jevů, který pracuje na Odboru školství, mládeže a sportu KÚPK. Vzájemně si předávají informace o preventivních programech, o organizacích, které provádí prevenci na školách. Protidrogový koordinátor zajišťuje propagační letáky a propagační materiály, na prevenci drogových závislostí, pro školy a školská zařízení. Spolupracuje s komisí pro schvalování projektů, na základě vyhlášených dotačních řízení odborem školství, mládeže a sportu krajského úřadu, pro školy a školská zařízení.

Při získávání informací koordinátor kooperuje s KHS, ZZS, ÚZIS v Plzni, Psychiatrickou klinikou FN Plzeň, Policií ČR, NPC, Krajským soudem a Státním zastupitelstvím Plzeň, Mediační a probační službou a jinými institucemi.

Na 15 obecních úřadech obcí s rozšířenou působností Plzeňského kraje, pracují pověřeni pracovníci zajišťující protidrogovou agendu. Pracovníci jsou zařazeni jako kurátoři pro mládež, kurátoři pro mládež a dospělé a vedoucí odboru sociálních věcí a zdravotnictví. Pracovní úvazky 0,1 – 0,3. Na Magistrátu města Plzně pracuje protidrogová koordinátorka na pracovní úvazek 0,5.

FINANČNÍ ZAJIŠTĚNÍ PROTIDROGOVÉ POLITIKY

Plzeňský kraj vypisuje dotační programy v souladu s metodikou, kterou vyhláší Rada vlády pro koordinaci protidrogové politiky, Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR a Ministerstvo zdravotnictví ČR. Po odevzdání zpracovaných projektů, projekty kontroluje a posuzuje krajský protidrogový koordinátor a případně projedná sociální komise Rady Plzeňského kraje.

Částka na protidrogovou prevenci pro následující rok je vyčleněna v rozpočtové oblasti sociálních věcí a zdravotnictví.

Návrh výše dotace z rozpočtu Plzeňského kraje schvaluje Rada a Zastupitelstvo Plzeňského kraje, návrh předkládá člen Rady pro oblast zdravotnictví a sociálních věcí dle podkladů zpracovaných odborem sociálních věcí a zdravotnictví a projektů posouzených protidrogovým koordinátorem a sociální komisí Rady Plzeňského kraje.

O uvolnění finančních prostředků na protidrogovou politiku v Plzeňském kraji se jedná při sestavování rozpočtu pro následující rok. Obdobně postupují městské úřady a Magistrát města Plzně.

ROZPOČTOVÉ VÝDAJE NA PROTIDROGOVOU POLITIKU

Výdaje z rozpočtu kraje

Výdaje	Popis	Výše (v Kč)
Plzeňský kraj	Teen Challenge Plzeň (dále TC Plzeň) Středisko pro konzultaci a prevenci drog. závislostí	40 000,--
Plzeňský kraj	TC – Středisko následné péče – Chráněné bydlení	180 000,--
Plzeňský kraj	Kotec o.s.- Projekty protidrogové prevence na Tachovsku	100 000,--
Plzeňský kraj	Středisko křesťanské pomoci Plzeň – Terapeutická komunita	400 000,--
Plzeňský kraj	Centrum protidrogové prevence a terapie o.p.s. – Drogové poradenství ve vězení Plzeň - Bory	99 000,--
Plzeňský kraj	Centrum protidrogové prevence a terapie o.p.s. – Provozování nízkoprahového K - centra	325 000,--
Plzeňský kraj	Centrum protidrogové prevence a terapie o.p.s. – provozování terénního programu	150 000,--
Plzeňský kraj	Centrum protidrogové prevence a terapie o.p.s. – Realizace programu následné péče a doléčování	356 000,--
Plzeňský kraj	ULICE – Agentura terénní sociální práce o.s. – terénní práce	160 000,--
Celkem		1 810 000,-

Výdaje z rozpočtu obcí

Výdaje	Popis	Výše (v Kč)
Magistrát m. Plzně	Teen Challenge Plzeň (dále TC Plzeň) - Středisko pro konzultaci a prevenci drog. závislostí	246 000,--
Magistrát m. Plzně	TC Plzeň – terénní programy, služby pro uživatele drog ve věznicích	249 000,--
Magistrát m. Plzně	TC – Středisko následné péče – Chráněné bydlení	200 000,--
Magistrát m. Plzně	TC – programy primární prevence	775 000,--
Úřad měst. obvodu Plzeň3 (UMO3)	TC – programy primární prevence	130 000,--
Magistrát m. Plzně	Středisko křesťanské pomoci Plzeň – Terapeutická komunita	800 000,--
UMO3 Plzeň	Středisko křesťanské pomoci Plzeň – Terapeutická	20 000,--

Koncepce prevence kriminality a sociálně patologických jevů Plzeňského kraje na léta
2009 – 2011

	komunita	
Magistrát m. Plzně	Centrum protidrogové prevence a terapie o.p.s. – Realizace programů primární prevence na ZŠ v Plzni	680 000,--
Magistrát m. Plzně	Centrum protidrogové prevence a terapie o.p.s. – Drogové poradenství ve věznici Plzeň - Bory	80 000,--
Magistrát m. Plzně	Centrum protidrogové prevence a terapie o.p.s. – provozování nízkoprahového K – centra	850 000,--
ÚMO3	Centrum protidrogové prevence a terapie o.p.s. – provozování terénního programu	50 000,--
Magistrát m. Plzně	Centrum protidrogové prevence a terapie o.p.s. – provozování terénního programu	460 000,--
Magistrát m. Plzně	Centrum protidrogové prevence a terapie o.p.s. – realizace programu následné péče a doléčování	435 000,--
Magistrát m. Plzně	ULICE – Agentura terénní sociální práce o.s.- terénní program	1 080 500,--
Obce Tachov, Stříbro	Kotec o.s. – Projekty protidrogové prevence na Tachovsku – terénní program	70 000,--
Obce Tachov, Stříbro	Kotec o.s. – Projekty protidrogové prevence na Tachovsku – kontaktní centrum	121 781,--
Město Rokycany	ULICE – Agentura terénní sociální práce o.s. – terénní program	100 000,--
Celkem		6347,281

***Ostatní výdaje (nikoliv však prostředky vydávané přímo ze státního rozpočtu, ty se
zjišťují prostřednictvím ČSÚ)***

Výdaje	Popis	Výše (v Kč)
Nadace pro sociální aktivity města Plzně	SKP Plzeň	70 000,-
VIM Kanada	SKP Plzeň	88 858,-
příspěvky od klientů	SKP Plzeň	242 830,-
Příspěvky od zaměstnanců	SKP Plzeň	35 429,-
Vlastní hospodářská činnost	SKP Plzeň	71 589,-
Příspěvek na vzdělání	SKP Plzeň	33 322,-
ECM ČR	SKP Plzeň	1 222 143,-

Koncepce prevence kriminality a sociálně patologických jevů Plzeňského kraje na léta
2009 – 2011

Dary, sbírky	SKP Plzeň	<u>8 252,-</u>
Příjmy od klientů, Central Church of God, příspěvky na tel. hovory, obědy, úroky, drobní dárci.	Teen Challenge Plzeň – chráněné bydlení	374 778,-
Nadace pro soc. aktivity, ECM ČR, Connexio Curich, UMC Norsko, Central Church of God, ostatní příjmy z příspěvků na tel. hovory, energie, úroky, drobní dárci.	Teen Challenge Plzeň – primární prevence	976 851,-
Nadace pro soc. aktivity, ECM ČR, Connexio Curich, UMC Norsko, Central Church of God, ostatní příjmy z příspěvků na tel. hovory, energie, úroky, drobní dárci.	Teen Challenge Plzeň – snižování rizik	1 084 341,-
Celkem		4208393,-

**NEJVÝZNAMNĚJŠÍ ROZHODNUTÍ KRAJSKÝCH ORGÁNŮ V OBLASTI
PROTIDROGOVÉ POLITIKY V LETECH 2005 – 2007**

Rada Plzeňského kraje usnesením č. 1286/05 ze dne 6. 12. 2005 vzala na vědomí informativní zprávu o projektech, které řeší protidrogovou problematiku Plzeňského kraje v roce 2006 a byly předloženy Radě vlády pro koordinaci protidrogové politiky, Ministerstvu zdravotnictví ČR, Ministerstvu práce a sociálních věcí se žádostmi o dotace.

Rada Plzeňského kraje usnesením č. 1593/06 ze dne 28. 3. 2006 a Zastupitelstvo Plzeňského kraje usnesením č. 320/06 ze dne 11. 4. 2006, schválila uvolnění finančních prostředků na projekty protidrogové politiky pro rok 2006 realizované na území Plzeňského kraje a schválené Radou vlády pro koordinaci protidrogové politiky, Ministerstvem zdravotnictví ČR, Ministerstvem práce a sociálních věcí ČR, se spoluúčastí 2 100 000,-- Kč z rozpočtu Plzeňského kraje.

Rada Plzeňského kraje usnesením č. 2423/06 ze dne 19. 12. 2006 vzala na vědomí informativní zprávu o projektech, které řeší protidrogovou problematiku Plzeňského kraje v roce 2007 a byly předloženy Radě vlády pro koordinaci protidrogové politiky, Ministerstvu zdravotnictví ČR, Ministerstvu práce a sociálních věcí se žádostmi o dotace.

Rada Plzeňského kraje usnesením č. 2549/07 ze dne 20. 2. 2007 a Zastupitelstvo Plzeňského kraje usnesením č. 499/07 ze dne 6. 3. 2007, schválila uvolnění finančních prostředků na projekty protidrogové politiky pro rok 2007 realizované na území Plzeňského kraje a schválené Radou vlády pro koordinaci protidrogové politiky, Ministerstvem zdravotnictví ČR, Ministerstvem práce a sociálních věcí ČR, se spoluúčastí 2 340 000,-- Kč z rozpočtu Plzeňského kraje.

Rada Plzeňského kraje usnesením č. 3307/07 ze dne 13. 11. 2007 vzala na vědomí informativní zprávu o projektech, které řeší protidrogovou problematiku Plzeňského kraje v roce 2007 a byly předloženy Radě vlády pro koordinaci protidrogové politiky, Ministerstvu zdravotnictví ČR, Ministerstvu práce a sociálních věcí se žádostmi o dotace.

SITUACE NA DROGOVÉ SCÉNĚ V PLZEŇSKÉM KRAJI

➤ Terénní program Centra protidrogové prevence a terapie, o.p.s.

TANEČNÍ SCÉNA

k výraznějším změnám populace na taneční scéně nedochází, stále se jedná především o mládež ve věku 16 – 25 let, která experimentuje především s extází, pervitinem a halucinogeny. Bylo pozorováno zejména užívání ketaminu a halucinogenů, s tím, že se u většiny kontaktovaných uživatelů nejedná o plně rozvinutou závislost. Většina návštěvníků užívá na tanečních akcích alkohol, často v kombinaci s jinými látkami. Většinou se jedná o příležitostní nebo pravidelné užívání.

TERÉN – PLZEŇ

Ve skupině i. v. uživatelů drog nedošlo k větším změnám. I nadále tvoří většinu z nich i. v. uživatelé pervitinu ve věku 16 – 35 let. Během roku se jejich počet výrazně nezměnil.

Skupina uživatelů heroinu, převážně Romů, se dělí na několik stálých klientů TP a jednorázové kontakty.

TERÉN – KLATOVY

hlavní skupinu uživatelů tvoří i. v. uživatelé pervitinu ve věku 16 – 30 let, kteří jsou částečně sociálně stabilizovaní. Prostřednictvím Terénního programu CPPT nekontaktovalo 10 klientů. S několika z nich probíhají pravidelné kontakty.

V rámci projektu byly vytipovány dva kluby, které jsou navštěvovány během terénních pochůzek. V tomto prostředí se pohybují mladí lidé ve věku 15 – 25 let, kteří mohou být ohroženi užíváním drog a experimentátoři.

Na taneční scéně se pracovníci CPPT účastnili akce Rock Fest in Klatovy, kde byli nejčastějšími návštěvníky mladí lidé ve věku 16 – 30 let užívající alkohol.

➤ Kontaktní centrum CPPT, o.p.s.

věkový průměr klientů K-centra:

2005	26,36
2006	24,62
2007	27,71

Jak je vidět z tabulky, průměrný věk klientů K-centra oproti roku 2005 a 2006 výrazně vzrostl. Dále byl v první polovině roku 2007 zaznamenán nárůst mladých klientů ve věku mezi 15 a 16 lety. Pracovníci K-centra předpokládají, že se jedná o počátek, a že mladých lidí v tomto věku, kteří začínají s injekční aplikací, bude více. Jedná se o různé fáze užívání drog od experimentu přes rekreační braní až k problémovému užívání drog.

Podíl uživatelů pervitinu a heroinu zůstal na úrovni konce roku 2006 – heroin:pervitin = 1:1,5. I nadále přetrvává polymorfní zneužívání nealkoholových návykových látek a kombinace nealkoholových drog s alkoholem.

➤ Ulice – Agentura terénní sociální práce

Projekt HR je realizován v bytech klientů, v kanceláři o.s. Ulice, na ulici, na trase pouliční prostituce a ve vyloučených lokalitách Resslerova a Jateční ulice a v Rokycanech.

BYTY

V průběhu roku navštěvovali pracovníci o. s. Ulice 13 drogových bytů. Z toho jsou 3 byty stálé. Dva z těchto bytů jsou hojně využívány i dalšími klienty, kteří nezapadají do rámce rodiny a pobývají zde pouze příležitostně. Jeden z těchto bytů lze vnímat jako samostatné kontaktní místo a jeho majitele jako pracovníka o. s. Ulice. Na celkovém počtu výměn za kalendářní rok se výměny bytové podílí 54,6%. Zde se pracovalo se 79 klienty.

MĚSTSKÁ ČÁST VINICE

Projekt byl v důsledku krácení dotací z RVKPP ukončen.

RESSLOVA ULICE

Práce ve vyloučené lokalitě Resslerův ulici, započala na počátku roku 2007 po roční pauze v poskytování služeb. Dvůr domu v Resslerově 13 obsahuje mezi hromadami odpadu velké množství injekčních stříkaček. Ty však terénní pracovníci o.s. Ulice pro hrozící nebezpečí neodklízejí.

Bylo započato přímé kontaktování obyvatel domu formou informačního servisu a Harm Reduction a Public Health. Podařilo se nakontaktovat dva byty uživatelů heroinu.

Za celý rok se podařilo v Resslerově ulici č. 13 nakontaktovat 29 lidí, z toho 19 závislých na nealkoholových drogách a vyměnit 467 injekčních setů.

JATEČNÍ ULICE

Předpokládaný výskyt drog se v této vyloučené lokalitě nepotvrdil.

SBĚR INJEKČNÍHO MATERIÁLU a MONITORING PROBLEMATICKÝCH PROSTOR

Na žádost koordinátorky města Plzně docházejí pracovníci o. s. Ulice do lokalit Karlovy, Palackého a Kolárovy ulice v Plzni a prostor U Ježíška. V uvedených prostorách nebylo zjištěno nic výjimečného, bylo nalezeno pár injekčních stříkaček.

➤ **Kotec o.s.**

TERÉNNÍ PRÁCE NA TACHOVSKU

Terénní program byl pracovníky o.s. Kotec zajišťován ve stejném rozsahu jako v roce 2006.

TACHOV

Při výměnách injekčního materiálu pomáhali externí spolupracovníci pro uzavřené komunity v Tachově, podařilo se napojit i na i. v. uživatele drog romské komunity. V průběhu roku se podařilo navázat klienty terénního programu na služby kontaktního centra.

Skladba užívaných drog v Tachově je široká. Majetnější a starší uživatelé (25 – 45 let) berou kokain a heroin, dále se zde vyskytuje velká skupina 15 – 30 letých uživatelů pervitinu. Na hudebních scénách probíhá konzumace tanečních drog a THC. Zákaz prodeje toluenu způsobil zhoršení dostupnosti této látky a nevyskytly se zprávy o jejím zneužívání. Snížila se také míra zneužívání přípravků na čištění oken. Dále se podařilo nakontaktovat několik členů bezdomovecké komunity.

STŘÍBRO

Terénní program i nadále monitoruje užívání drog ve Stříbře, a to hlavně oslovováním vytipovaných jedinců z řad mládeže ve věku 15 – 25 let a monitorováním vydaných injekčních stříkaček bez předpisu v lékárnách. Situace v lékárnách je stabilní, výdaj činí cca 100 ks měsíčně.

Dále se pracovníci terénního programu snaží udržovat kontakt s pravidelnými uživateli drog. Těm zajišťují především výměnu injekčního materiálu, zdravotní ošetření a informace. TP má 11 uživatelů služeb, jedná se především o rizikové nitrožilní uživatele pervitinu. Ve Stříbře je vyměňováno kolem 90 kusů použitých injekčních stříkaček.

Kontaktní místnost je i nadále k dispozici dvě hodiny týdně.

PLANÁ

Většina z 30-ti vytipovaných dotázaných mladých lidí ve věku 16 – 25 let užívá pravidelně marihuanu, 10 z nich má zkušenost s užíváním pervitinu. Polovina z nich zná místa, kde se v Plané u Mariánských Lázní užívají drogy.

Tato místa byla pracovníky Kotce monitorována, monitoring proběhl i v místní lékárně. V důsledku toho je zřejmé, že uživatelé drog si pořizují injekční stříkačky v lékárně. Monitoring scény nitrožilních uživatelů byl ukončen v březnu 2007.

Od poloviny roku 2007 má Kotec v Plané první klienty, kteří poskytují především výměnný injekční program v bytech. Přímo v Plané vymění týdně průměrně 110 kusů použitých injekčních stříkaček za nové.

Terénní program má 11 pravidelných uživatelů služeb, z čehož 3 klienti zprostředkovávají výměnu injekčního materiálu dalším uživatelům. Klienti TP jsou především riziková, tj. nitrožilní uživatelé pervitinu.

BOR

V roce 2007 probíhalo v Boru monitorování situace na drogové scéně. Bylo osloveno přes 40 vytipovaných mladých lidí ve věku 16 – 25 let.

Většina z dotázaných užívá pravidelně marihuanu, někteří pervitin. Monitorovaná místa setkávání uživatelů drog byla pracovníky programu sledována.

V druhé polovině roku začala probíhat pravidelná výměna injekčního materiálu ve dvou bytech. Týdně se vymění kolem 18 starých injekčních stříkaček za nové. Projevu se stoupající tendence.

OSTATNÍ OBCE

V Přimdě byli zjištěni uživatelé THC.

V Rozvadově je v místním baru velká koncentrace uživatelů drog, hlavně THC.

➤ **Kontaktní centrum – Kotec, o. s.**

Klienty KC jsou především uživatelé pervitinu, objevují se experimentátoři s opiáty. Stoupá průměrný věk uživatelů služeb kontaktního centra a roste zájem o sociální poradenství a asistenci. U uživatelů motivovaných ke změně chování ve věku do 25 let je to především zprostředkování léčby nebo jiné odborné péče.

Rodinní příslušníci využívají především základní poradenství a účastní se i procesu přípravy na léčbu.

➤ **Teen Challenge Plzeň**

K-CENTRUM

Orientační testování na HEP B a HEP C bylo limitováno administrativní nedostupností testů. V roce 2007 došlo k navýšení kontaktů s i. v. uživateli.

PRIMÁRNÍ PREVENCE A NÍZKOPRAHOVÉ ZAŘÍZENÍ

V roce 2007 navštívilo nízkoprahový klub 45 mladistvých, se kterými se uskutečnilo 445 kontaktů při 78 setkáních.

Telefonické poradenství na lince +420 XXX SAVE ME se uskutečnilo v 72 případech.

Krizová intervence se uskutečnila v 10 případech.

CHRÁNĚNÉ BYDLENÍ

Program chráněného bydlení ukončili v roce 2007 4 klienti, pouze jeden z nich zůstává v chráněném zaměstnání. Jeden klient ukončil program předčasně, jeden klient byl hospitalizován v psychiatrické léčebně. Ostatních 5 klientů v programu pokračuje. V roce 2007 využili dva klienti možnosti odpracovat si alternativní trest ve Středisku následné péče. V průběhu roku byla několikrát kapacita Chráněného bydlení přetížena. Ve srovnání s rokem 2006 došlo k navýšení počtu kontaktů telefonicky a e-mailem.

SLUŽBY POSKYTOVANÉ UŽIVATELŮM DROG A OSOBÁM OHROŽENÝM DROGOU

Primární prevenci v Plzeňském kraji zajišťují 3 poskytovatelé:

P-centrum Centra protidrogové prevence a terapie, o.p.s.

- Dlouhodobý komplexní program primární prevence (Plzeň-město)
- Dlouhodobý komplexní program primární prevence (Plzeň – jih, Plzeň – sever)
- Vzdělávací kurz pro lektory primární prevence
- Interaktivní seminář spojený s besedou pro žáky ZŠ a SŠ, SOU, OU

- Poradenství v oblasti primární prevence
  - Informační servis
  - Metodické zázemí
- Práce s pedagogy – informace k realizaci dlouhodobého projektu prim. prevence
  - Informační seminář pro metodiky
- Práce s rodiči
  - edukativní semináře
- předání informací v rámci třídních schůzek
- Edukativní semináře určené pro učitele, rodiče, širší veřejnost
- Poskytování odborných stáží
- Prezentace dlouhodobého programu

Kotec, občanské sdružení

Centrum sociální prevence

- Dlouhodobý komplexní program primární prevence pro žáky 2. stupně ZŠ
  - čtyřleté kontinuální interaktivní programy
- Individuální poradenství
- Individuální poradenství pro rodiče a osoby blízké klientům
- Informační servis
- Interaktivní seminář
- Vzdělávání peer aktivistů
- Přednášky
- Telefonické, písemné a internetové poradenství

Teen Challenge Plzeň, zájmové sdružení právnických osob

Středisko pro konzultaci a prevenci drogových závislostí

- Program specifické primární prevence užívání návykových látek a dalších sociálně nežádoucích jevů pro žáky ZŠ, SOU, SŠ
- Skupiny pro dívky sexuálně zneužívané
- Vzdělávací semináře pro rodiče, pro metodiky prevence
- E-mail – help – informace a poradenství prostřednictvím e-mailové pošty a webových stránek
- Krizový telefon + 420 XXX SAVE ME
- Nízkoprahový klub
- Projekt „Tak trochu jinak“ – besedy zaměřené na domácí násilí

Služby v oblasti snižování rizik v Plzeňském kraji zajišťují 4 poskytovatelé:

Centrum protidrogové prevence a terapie, o.p.s.

- Kontaktní centrum Plzeň
- Provozování terénního programu

KOTEC, občanské sdružení

- Terénní program na Tachovsku, Stříbrsku
- Terénní program Bor, Planá u Mariánských Lázní
- Kontaktní centrum Tachov

ULICE – Agentura terénní sociální práce, občanské sdružení

- Terénní sociální práce v Plzni
- Terénní sociální práce v Plzeňském kraji – Rokycany

Teen Challenge Plzeň, zájmové sdružení právnických osob

- Terénní program
- Nízkoprahové kontaktní centrum

Koncepce prevence kriminality a sociálně patologických jevů Plzeňského kraje na léta
2009 – 2011

- Denní centrum
- Detašovaná terénní práce – Věznice Drahovice

Služby v oblasti léčby a resocializace v Plzeňském kraji zajišťuje 6 poskytovatelů:

Centrum protidrogové prevence a terapie, o.p.s.

- Realizace programu následné péče pro drogově závislé
- Sociální práce v Doléčovacím programu

Teen Challenge Plzeň, zájmové sdružení právnických osob

- Chráněné bydlení
- Následná péče

Středisko křesťanské pomoci Plzeň,

- SKP Plzeň – terapeutická komunita Vršíček

Fakultní nemocnice Plzeň - Detoxifikační stanice

HLAVNÍ ZMĚNY A NEDOSTATKY V POSKYTOVÁNÍ SLUŽEB V PLZEŇSKÉM KRAJI V ROCE 2007

V Plzeňském regionu není dostatečně zabezpečeno:

- Detoxifikační lůžko pro děti a mladistvé + místo pro hospitalizaci v akutním stavu intoxikace pro stabilizaci
- Dočasné bydlení pro klienty v programu následné péče
- Zcela chybí krizové ubytování pro ženy závislé na návykových látkách
- Substituční program většího rozsahu než je v současné době (5 klientů)
- Větší pokrytí službami Harm reduction a základním poradenstvím v Plzeňském kraji – terénní programy v kraji (např. Domažlicko)
- Ambulantní léčebný program

Zmíněnými oblastmi se mj. zabývá „Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb“ Plzeňského kraje. Tento plán vzniká od počátku roku 2007 a vztahuje se k rokům 2008 – 2010. „Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb“ je uveřejněn na internetových stránkách Plzeňského kraje: <http://www.kr-plzensky.cz/article.asp?itm=32587>

Aktivity v oblasti specifické primární prevence v roce 2007

Název programu/projektu	Realizátor programu	Cílová skupina
Komplexní program primární prevence na ZŠ na Tachovsku a Stříbrsku	KOTEC o. s.	Žáci II. stupně ZŠ
Středisko pro konzultaci a prevenci drogových závislostí (Plzeň) – primární prevence: <ul style="list-style-type: none"> • Specifická primární prevence: • Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež • Tak trochu jinak • Krizový telefon 420 XXX SAVE ME (ZACHRAŇ MĚ) • E-mail – help 	Teen Challenge Plzeň	Žáci devátých ročníků základních škol ZŠ studenti 1. a 2. ročníků SŠ
Realizace programů primární prevence na ZŠ P-centrem v Plzni	CPPT, o.p.s.	- Žáci 2. stupně základních škol Plzně města a okolních okresů, jejich rodiče a pedagogové - Studenti středních škol a učilišť - Třídní kolektivy se zvýšeným rizikem výskytu rizikového chování Rodiče, pedagogové, vychovatelé, širší veřejnost

Služby v oblasti snižování rizik

Název projektu/ programu	Realizátor	Cílová skupina
Terénní programy na Tachovsku a	KOTEC o. s.	i. v. UD

Koncepce prevence kriminality a sociálně patologických jevů Plzeňského kraje na léta
2009 – 2011

Stříbrsku		
Kontaktní centrum Tachov	KOTEC o. s.	i. v. UD, rodiče
Středisko pro konzultaci a prevenci drogových závislostí (Plzeň) – terénní program + služby pro uživatele drog ve věznicích <ul style="list-style-type: none"> • Terénní aktivity • Detašovaná terénní práce – Věznice Drahonice 	Teen Challenge Plzeň	Terénní aktivity jsou poskytovány všem osobám s problémem závislosti Detašovaná terénní práce – Věznice Drahonice
Středisko pro konzultaci a prevenci drogových závislostí (Plzeň) – kontaktní a poradenské služby Centra denních služeb	Teen Challenge Plzeň	Centra jsou určena pro osoby experimentující s návykovými látkami, problémové uživatele návykových látek, závislé na návykových látkách při prvním kontaktu s odbornou institucí, závislé na návykových látkách, kteří nejsou motivováni k abstinenci
Agentura terénní sociální práce	Ulice – Agentura terénní sociální práce, o.s.	Lidé závislí na drogách a ohrožení drogovou závislostí, romské etnikum
Provozování nízkoprahového Kontaktního centra CPPT,o.p.s.	CPPT, o.p.s.	-uživatelé drog v různém stádiu užívání(od experimentátorů po závislé) - blízké osoby uživatelů drog - Věk cílové skupiny:Nad 15 let
Terénní program realizovaný v Plzni	CPPT, o.p.s.	uživatelé drog v různém stádiu užívání(od experimentátorů po závislé) - blízké osoby uživatelů drog

Služby v oblasti léčby a resocializace

Název projektu/programu	Realizátor	Typ služby	Cílová skupina
Terapeutická komunita Vršiček	Středisko křesťanské pomoci Plzeň	Terapeutická komunita	muži 18 – 40 let s některým typem závislosti
Středisko následné péče – chráněné bydlení <ul style="list-style-type: none"> • Chráněné bydlení • Následná péče 	Teen Challenge Plzeň	Služby následné péče	Chráněné bydlení muži 18 – 45 let, kteří absolvovali léčbu v terapeutické komunitě či v jiném zařízení podobného typu. Následná péče určena mužům, kteří absolvovali léčbu v terapeutické komunitě či v jiném zařízení podobného typu
Ambulantní program následné péče.	CPPT, o.p.s.	Ambulantní doléčovací program	Lidé závislí na náv. látkách po absolvování léčby závislosti

**SOCIÁLNĚ-DEMOGRAFICKÁ ANALÝZA PLZEŇSKÉHO KRAJE –
VYBRANÉ UKAZATELE**

ZÁKLADNÍ INFORMACE O KRAJI

Plzeňský kraj se rozprostírá na jihozápadě České republiky. Sousedí na severozápadě s Karlovarským, na severu s Ústeckým, na severovýchodě se Středočeským a na východě s Jihočeským krajem. Nejdlejší hranici má na jihozápadě se SRN (Bavorskem). Velmi výhodná je poloha regionu mezi hlavním městem Prahou a zeměmi západní Evropy.

Plzeňský kraj je s počtem obyvatel 549 978 osob (k 31. 12. 2007) šestým nejmenším krajem v České republice, a tvoří tak 5,4% z celkového počtu obyvatel ČR. Rozložení obyvatel v rámci kraje je značně nerovnoměrné. Téměř 30% obyvatel žije v Plzni a další více než pětina obyvatel je soustředěna do 13 měst s více než 5-ti tisíci obyvateli. Zbývající necelá polovina obyvatel je rozptýlena do menších měst či obcí. Pro Plzeňský kraj je typický vysoký počet malých sídel s nerovnoměrným rozmístěním, chybí zde města střední velikosti, struktura středisek je v porovnání s ČR atypická. Město Plzeň se svými 162 759 obyvateli představuje protiklad k malým sídlům, neboť je po Praze druhým nejvýznamnějším centrem v Čechách. Plzeňský kraj má 46 měst, ve kterých žije 367 501 obyvatel tj. 66,6% z celkového počtu obyvatel kraje.

Od 1. 1. 2003 byla na základě zákona č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností, Česká republika nově administrativně rozdělena do 205 správních obvodů obcí s rozšířenou působností. Vyhláškou Ministerstva vnitra č. 388/2002 Sb. byly stanoveny správní obvody obcí s pověřeným obecním úřadem a správní obvody obcí s rozšířenou působností. Po ukončení činnosti okresních úřadů (k 31. 12. 2002) tak byla významná část jejich kompetencí přenesena na obce s rozšířenou působností. Plzeňský kraj byl rozdělen do 15 správních obvodů obcí s rozšířenou působností (ORP) a do nich spadajících 35 správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem (POU). Mezi obce s rozšířenou působností patří: Blovice, Domažlice, Horažďovice, Horšovský Týn, Klatovy, Kralovice, Nepomuk, Nýřany, Plzeň, Přeštice, Rokycany, Stod, Stříbro, Sušice a Tachov.

Z hlediska **věkové struktury** patří Plzeňský kraj k územím s nejstarším obyvatelstvem v ČR, průměrný věk obyvatel kraje dosáhl v r. 2007 výše 40,4 let, v okrese Plzeň – město dokonce 41,7 let, naproti tomu v okrese Tachov pouhých 38,1 let. Vysoký podíl staršího obyvatelstva v Plzeňském kraji je patrný též z indexu stáří (počet osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0 – 14 let). V roce 2005 zde tento index dosáhl výše 102,9, což je po Praze druhá nejvyšší hodnota v ČR (index stáří ČR 97,0). V rámci kraje dosáhl index stáří nejvyšších hodnot v okresech Plzeň-město (125,5), Rokycany (112,0) a Klatovy (102,8), naopak velmi nízký je v okrese Tachov (71,7).

Počet obyvatel v Plzeňském kraji se v roce 2007 v porovnání s rokem 2006 zvýšil. Zatímco počet živě narozených vzrostl meziročně o 399 osob, tj. zvýšení o 7,9%, přirozený přírůstek dosáhl záporné úrovně -401 osob, k růstu obyvatel Plzeňského kraje nepřispěl. Na růstu obyvatel v Plzeňském kraji se stejně jako v ČR podílel přírůstek stěhováním, který představoval 2 311 osob.

V počtu živě narozených dětí na 1 000 obyvatel středního stavu byl Plzeňský kraj nepatrně za celorepublikovým průměrem. Relativně nejvíce dětí se narodilo v okrese Plzeň-město a Tachov. V počtu potratů na 1 000 narozených zaujímá Plzeňský kraj 4. místo v ČR po Ústeckém, Karlovarském a Libereckém kraji. Výrazně vyšší potratovosti v porovnání s krajským průměrem dosáhly okresy Tachov (524,4), Rokycany (522,5) a Plzeň-město (511,4). V počtu sňatků na 1 000 obyvatel středního stavu dosáhl Plzeňský

kraj přibližně celorepublikového průměru, relativně nejvíce sňatků bylo uzavřeno v okresech Plzeň-město (5,6) a Tachov (5,2). V počtu rozvodů na 1 000 obyvatel středního stavu Plzeňský kraj dosáhl celorepublikového průměru. Relativně nejvíce manželství bylo rozvedeno v okresech Tachov (3,4) a Plzeň-město (3,3) nejméně v okresech Plzeň-sever (2,4), Domažlice a Klatovy (2,9).

Přirozeným **centrem regionu** už od doby svého vzniku je **Plzeň**. Město Nová Plzeň bylo založeno na příkaz českého krále Václava II. roku 1295 na soutoku řek Radbuzy, Mže, Úhlavy a Úslavy. Od počátku se stalo důležitým obchodním střediskem na významné křižovatce cest do Norimberka a Řezna. Průmyslový a technologický rozmach Plzně začíná v polovině 19. století. Postupně se zařazuje mezi nejvýznamnější města státu. V současnosti je Plzeň čtvrtým největším městem v Česku. Sídí zde Západočeská univerzita a biskupství.

Kromě Plzně plní funkci center města Klatovy, Domažlice, Tachov, Rokycany. Vzhledem k nízké hustotě zalidnění mají význam i malá města jako jsou například Sušice, Stříbro, Plasy, Kralovice, Horšovský Týn, Přeštice, Nepomuk aj.

Plzeňský kraj se vyznačuje rozmanitými **přírodními podmínkami**. Tato pestrost je podmíněna především reliéfem. Dominantním přírodním fenoménem je pásmo pohraničních pohoří na jihozápadě (Šumava a Český les) a Plzeňská kotlina na severovýchodě kraje. Ostatní území kraje tvoří pahorkatiny Plzeňská pahorkatina a část Brdské vrchoviny. Členíme-li Plzeňský kraj podle hlavních vodních toků, největší část tvoří povodí Berounky – historické Plzeňsko, Kralovicko, Tachovsko, Domažlicko, Rokycansko a část Klatovska. K povodí horní Otavy patří Sušicko a zbytek Klatovska. Na území se nachází 162 maloplošných chráněných území. Pro zachování rozmanitosti krajiny jsou vyhlášeny přírodní parky.

Plzeňský kraj patří mezi průměrně **ekonomicky** rozvinuté kraje v ČR, na tvorbě HDP České republiky se podílí cca 5,5%. V podílu tvorby HDP na obyvatele zaujímá v porovnání s ostatními kraji páté místo, a to především díky vysoké ekonomické výkonnosti města Plzně, která dle odhadů vytváří téměř dvě třetiny celkového HDP Plzeňského kraje.

V Plzeňském kraji bylo v roce 2007 zaměstnáno podle podnikové metody bez podnikatelských subjektů do 20 zaměstnanců cca 28 % z celkového počtu obyvatel v kraji. Největší skupina zaměstnanců našla uplatnění v průmyslu Další početně významná skupina zaměstnanců pracovala ve vzdělávání a ve zdravotní a sociální péči; veterinární činnosti. Více než třetina ekonomických subjektů kraje má sídlo v okrese Plzeň-město. Výraznou úlohu v zaměstnanosti Plzeňského kraje sehrává 40 subjektů s více než 500 zaměstnanci, z toho 16 jich zaměstnává více než 1 000 pracovníků. Mezi organizace s největším počtem zaměstnanců patří v Plzeňském kraji Fakultní nemocnice, Plzeňský Prazdroj a.s., Západočeská univerzita v Plzni, Panasonic AVC Networks Czech s.r.o. Plzeň, YAZAKI Wiring Technologies Czech s.r.o. Plzeň, Vishay Electronic s r.o. Přeštice, MD ELMONT s.r.o. Chotěšov, Lasselsberger a.s. Plzeň, Dioss Nýřany a. s., Statutární město Plzeň, Plzeňské městské dopravní podniky, a. s., Finanční ředitelství v Plzni, Borgers CS s.r.o. Plzeň, Alcoa Fujikura Czech s.r.o. ve Stříbře. Plzeňský kraj zaujímá strategicky významnou **polohu** ve spojení východ-západ Evropy. Největší význam na území kraje má silniční doprava. Dopravní síť v regionu má výrazné radiální uspořádání a město Plzeň je významným dopravním uzlem.

Poloha Plzeňského kraje je také významná pro rozvoj **cestovního ruchu**. K hlavním cílovým skupinám klientů cestovního ruchu patří občané SRN a v rámci domácího cestovního ruchu pravidelně se vracející obyvatelé větších měst ČR. Největší počet zahraničních turistů přichází do Plzeňského kraje z Německa přes hraniční přechody Rozvadov, Folmava a Železná Ruda.

Sousedství Bavorska, jednoho z nejvyspělejších regionů EU s podobnými přírodními podmínkami, vyvolává potřebu zmírňování přeshraničních socio-ekonomických rozdílů. Města a obce příhraničních území na české a německé straně vytváří dva Euroregiony: Šumava - Bavorský les - Mühlviertel a Egrensis.

V rámci přípravy systému regionální politiky v ČR ve vazbě na plánovaný vstup do EU bylo v souladu se zákonem o podpoře regionálního rozvoje vytvořeno 8 statistických jednotek území **NUTS II**, které jsou složeny ze dvou až tří krajů. Plzeňský kraj vytváří územní jednotku NUTS II Jihozápad spolu s Jihočeským krajem.

PLZEŇSKÝ KRAJ A VEŘEJNÁ SPRÁVA

Plzeňský kraj je jedním ze čtrnácti **samosprávných krajských celků**. Jejich vznik a činnost jsou od roku 2000 důležitým prvkem veřejné správy v České republice. Kraje jsou samosprávné celky, to znamená, že je nespravuje stát, ale zvolené zastupitelstvo daného kraje. To by mělo přinést občanům kraje větší kontrolu nad jeho činností a více možností ovlivňovat dění na území, na kterém žijí. Kraj pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů. Při plnění svých úkolů chrání též veřejný zájem vyjádřený v zákonech a jiných právních předpisech.

Kraj jako instituce má velmi podobnou strukturu jako město či obec. Podle zákona č. 129/2000 Sb., o krajích je nejvyšším rozhodujícím orgánem krajské zastupitelstvo. **Zastupitelstvo** Plzeňského kraje se skládá z 45 členů (počet zastupitelů je stanoven podle počtu obyvatel kraje). Zastupitelé ze svého středu zvolili hejtmana kraje, hlavního představitele, který kraj navenek reprezentuje a je oprávněn jeho jménem jednat. Jeho pozice v kraji odpovídá zhruba pozici starosty či primátora ve městě či obci. Zastupitelstvo dále volilo radu kraje (svou funkcí odpovídá radě města či obecní radě), která připravuje podklady pro rozhodování zastupitelstva nebo sama rozhoduje v dílčích záležitostech. **Rada** Plzeňského kraje je devítičlenná (počet členů je také stanoven podle počtu obyvatel kraje).

Jedním z orgánů kraje je **krajský úřad**. Krajský úřad vykonává přenesenou působnost s výjimkou věcí, které jsou zákonem svěřeny zastupitelstvu nebo zvláštnímu orgánu. Krajský úřad plní úkoly samostatné působnosti uložené mu zastupitelstvem a napomáhá činnosti výborů a komisí. Funkce krajského úřadu jsou vymezeny v § 67 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích. Krajský úřad tvoří ředitel a zaměstnanci kraje, zařazení do krajského úřadu. Krajský úřad se člení na odbory a oddělení. Krajský úřad Plzeňského kraje je členěn na 17 odborů.

Další údaje a informace vztahující se k sociálně-demografické struktuře kraje jsou uvedeny v druhé kapitole této koncepce. Podrobně se jimi zabývá **Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb (na léta 2008 – 2010)**, který byl vytvořen ve spolupráci se zástupci měst a obcí Plzeňského kraje. Prostřednictvím probíhajících procesů komunitního plánování byli do tvorby částečně zapojeni i zástupci poskytovatelů sociálních služeb a osob, kterým jsou služby poskytovány. Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb v Plzeňském kraji byl schválen Radou Plzeňského kraje a Zastupitelstvo Plzeňského kraje ho vzalo na vědomí. Plán je veřejně přístupný na internetových stránkách Plzeňského kraje <http://www.kr-plzensky.cz/article.asp?itm=32587>, nebo na Odboru sociálních věcí a zdravotnictví KÚPK.

A.1 SHRNUTÍ A ZÁVĚRY VYPLÝVAJÍCÍ Z DEMOGRAFICKÝCH ÚDAJŮ

Český statistický úřad v charakteristice kraje a jeho postavení v rámci České republiky¹ uvádí: *Pro Plzeňský kraj je typický vysoký počet malých sídel s nerovnoměrným rozmístěním, chybí zde města střední velikosti, struktura středisek je v porovnání s ČR atypická.* Dalším znakem je rozloha kraje a nízká hustota zalidnění. Specifikem je i věková skladba obyvatel kraje a z ní vyplývající index stárí. Celkově je možné kraj rozdělit na tři různé regiony, které mají různé demografické charakteristiky – město Plzeň, vnitřní regiony a příhraniční regiony.

Z uvedených informací vyplývají následující **závěry**:

1. Náklady na zajištění terénních služeb jsou vzhledem k nízké hustotě zalidnění ve většině regionů kraje vyšší.
2. U terénních a ambulantních služeb lze mimo území města Plzně předpokládat menší kapacity jednotlivých center terénních služeb.
3. Vzhledem k demografickému stárnutí je zřejmé, že se bude zvyšovat potřebnost sociálních služeb poskytovaných osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku.
4. V případě zřizování a rozvoje ambulantních služeb je vhodné jejich umístění v uvedených centrech dojížděky za zaměstnáním a do škol a v návaznosti na pracovní mikroregiony.
5. V oblastech s menší hustotou zalidnění není výhodné (zejména z důvodu nízké využitelnosti) zajišťovat úzce specializované služby, ale spíše centra, která jsou schopna zajistit více souvisejících služeb.

V návaznosti na sledování demografického vývoje ve vztahu k systému sociálních služeb je důležité sledovat i případný zájem zahraničních občanů o využívání služeb v kraji. Tento případný zájem občanů sousedních států (SRN) by se pak pravděpodobně týkal pobytových služeb sociální péče a mohl by ovlivnit situaci v příhraničních oblastech. K takovému využívání sociálních služeb prozatím nedochází.

---

¹ Regionální rozdíly v demografickém, sociálním a ekonomickém vývoji Plzeňského kraje v letech 2000 až 2005,

**INSTITUCIONÁLNÍ ANALÝZA PLZEŇSKÉHO KRAJE - ZMAPOVÁNÍ
DOSAVADNÍCH AKTIVIT V OBLASTI PREVENCE KRIMINALITY**

KRAJ

Na místní a krajské úrovni je problematika prevence kriminality vykonávána v rámci **samostatné působnosti**. V roce 2004 byla poprvé uvolněna finanční částka na podporu prevence kriminality z rozpočtu Plzeňského kraje.

Na Krajském úřadě Plzeňského kraje se na **realizaci preventivních aktivit** podílí několik odborů. Jednak je to Odbor školství, mládeže a sportu, který v rámci přenesené působnosti podporuje realizaci preventivních aktivit na školách, dále Odbor dopravy a silničního hospodářství, který se zaměřuje na bezpečnost v dopravě a Odbor sociálních věcí a zdravotnictví, jež každoročně vyhlašuje vlastní dotační systém na projekty prevence kriminality realizované a podporované obcemi.

Plzeňský kraj uvolnil z vlastního rozpočtu v roce **2004** poprvé **finanční prostředky** na podporu projektů prevence kriminality obcí. V roce 2004 byly finanční dotace z rozpočtu Plzeňského kraje poskytnuty obcím zapojeným do programů MV ČR jako příspěvek na povinnou spoluúčasť obce v rámci programu prevence kriminality MV ČR. V roce **2005** byly v rámci dotačního systému Plzeňského kraje rozhodnutím Zastupitelstva Plzeňského kraje podpořeny 3 obce s projekty přispívajícími k prevenci kriminality páchané mládeží a na mládeži. Byly to Plzeň, Rokycany a Dobřany.

V roce **2006** bylo na základě rozhodnutí Zastupitelstva Plzeňského kraje podpořeno 6 projektů stejného počtu obcí v rámci dotačního systému kraje na podporu preventivních projektů obcí formou preventivně bezpečnostních akcí pro veřejnost.

V roce **2007** využil Plzeňský kraj možnosti podat si žádost do programu prevence kriminality na místní úrovni – Partnerství o státní účelovou dotaci na realizaci preventivních projektů. Na základě spolupráce s třemi dodavatelskými – neziskovými organizacemi připravil projekt „Sanace rodin ve vybraných regionech Plzeňského kraje“, který obdržel dotaci ve výši 618 tis. Kč. Vzhledem k náročnosti realizace projektu nevyhlásil Plzeňský kraj vlastní dotační řízení v oblasti prevence kriminality.

Vzhledem k úspěšnosti, potřebnosti, a nutné dlouhodobosti projektu „Sanace rodin ve vybraných regionech Plzeňského kraje“ připravil Plzeňský kraj pro rok **2008** pokračování formou rozšířené verze projektu. I v roce 2008 získal finanční podporu ze státního rozpočtu, tentokrát ve výši 550 tis. Kč.

OBCE

Na místní úrovni jsou od roku **1996** zřízeny funkce manažerů prevence kriminality ve dvou obcích Plzeňského kraje, a to v Plzni a Rokycanech. Obě zmíněné obce se aktivně podílejí na realizaci projektů prevence kriminality Ministerstva vnitra ČR.

V roce **2003** se do Komplexního součinnostního programu Ministerstva vnitra ČR nově zapojila města Klatovy a Tachov s projekty městského kamerového dohlížecího systému. V roce **2004 a 2005** se do programů prevence kriminality na lokální úrovni MV ČR zapojily i další obce. V roce 2004 získala dotaci města Sušice, Rokycany a Plzeň, v roce 2005 město Tachov, Kralovice, Domažlice, Rokycany a Plzeň.

V roce **2006** získalo dotaci na podporu preventivních projektů 6 obcí, a to Plzeň, Domažlice, Blovice, Sušice, Tachov a Rokycany v souhrnné částce 2 935 000,- Kč.

V roce **2007** podpořilo Ministerstvo vnitra ČR projekty prevence kriminality tří měst v Plzeňském kraji. Byl to projekt rozšíření městského kamerového dohlížecího systému v Domažlicích, projekty sociální prevence města Plzně a vybudování městského kamerového dohlížecího systému v Železně Rudě.

**PŘEHLED DOTACÍ OBCÍM PLZEŇSKÉHO KRAJE ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU Z
PROGRAMŮ PREVENCE KRIMINALITY NA MÍSTNÍ ÚROVNI MV ČR V LETECH
1996 – 2007**

obec	rok	typ projektu	počet projektů v roce	částka v tis. Kč	součet za obec v tis. Kč.
Blovice	2006	sociální	1	155,0	155,0
Domažlice	2005	situační	1	1 500,0	2 550,0
	2006	situační	1	700,0	
	2007	situační	1	350,0	
Klatovy	2003	situační	1	1 500,0	1 500,0
Kralovice	2005	sociální	1	210,0	210,0
Plzeň	1996	sociální	4	215,0	1 158,7
		situační	3	305,0	
		informace pro občany	4	318,7	
		obligat.položka	2	320,0	
	1997	sociální	12	3 111,0	6 791,0
		situační	2	3 100,0	
		informace pro občany	4	540,0	
		obligat.položka	1	40,0	
	1998	sociální	18	2 477,0	3 289,0
		situační	3	290,0	
		informace pro občany	2	300,0	
		obligat.položka	2	222,0	
	1999	sociální	16	1 667,0	2 032,0
		informace pro občany	2	365,0	
	2000	sociální	9	1 020,0	1 120,0
		situační	1	30,0	
		informace pro občany	1	70,0	
	2001	sociální	6	152,0	152,0
	2002	sociální	6	1,5	1,5
	2003	sociální	1	2,0	6,0
obligat.položka		1	4,0		
2004	sociální	9	448,0	448,0	
2005	situační	1	604,0	604,0	
2006	situační	1	450,0	700,0	
	informace pro občany	2	250,0		
2007	sociální	1	638,0	638,0	
Rokycany	1997	sociální	6	810,0	1 790,0
		situační	2	790,0	
		obligat.položka	3	190,0	
	1998	sociální	2	372,0	474,0
informace pro občany		1	30,0		

Koncepce prevence kriminality a sociálně patologických jevů Plzeňského kraje na léta
2009 – 2011

		obligat.položka	1	72,0	
	1999	sociální	2	219,0	219,0
	2000	sociální	2	50,0	650,0
		situační	1	600,0	
	2001	sociální	2	65,0	365,0
		situační	1	300,0	
	2002	sociální	4	126,5	126,5
	2003	sociální	3	131,0	470,0
		situační	1	315,0	
		informace pro občany	1	20,0	
		obligat.položka	1	4,0	
	2004	sociální	3	126,0	196,0
		situační	1	70,0	
	2005	sociální	1	75,0	538,0
		situační	1	450,0	
		informace pro občany	1	13,0	
	2006	sociální	1	81,0	180,0
		situační	1	63,0	
		informace pro občany	1	36,0	
Sušice	2004	situační	1	1 300,0	1 800,0
	2006	situační	1	500,0	
Tachov	2003	situační	1	1 500,0	3 000,0
	2005	sociální	1	800,0	
	2006	situační	1	700,0	
Železná Ruda	2007	situační	1	1 500,0	1 500,0
celkem za PK					32 663,7
	z toho	sociální			12 952,0
		situační			16 917,0
		informace pro občany			1 692,7
		obligat.položka			852,0
	z toho	v roce 1996			1 158,7
		v roce 1997			8 581,0
		v roce 1998			3 763,0
		v roce 1999			2 251,0
		v roce 2000			1 770,0
		v roce 2001			517,0
		v roce 2002			128,0
		v roce 2003			3 476,0
		v roce 2004			1 944,0
		v roce 2005			3 652,0
		v roce 2006			2 935,0
		v roce 2007			2 488,0

**PŘEHLED OBCÍ A PRACOVNÍKŮ ZABÝVAJÍCÍCH SE PREVENČÍ SOCIÁLNĚ
PATOLOGICKÝCH JEVŮ**

obec s rozš. působ.	pracovník	agenda/kumulace	pozn.
Blovice	prevence kriminality ne		případně vykonává kurátor pro mládež
	protidrogový koordinátor ne		Částečně tuto agendu vykonává vedoucí odboru.
	romský koordinátor ano	kurátor pro dospělé, příspěvek na péči a jednorázové dávky pro osoby ZTP	
Domažlice	prevence kriminality ano	zástupce velitele Městské policie	
	protidrogový koordinátor ano		
	romský koordinátor ano	vedoucí OSVZ	
Horažďovice	prevence kriminality ano	kurátora pro mládež	
	protidrogový koordinátor ano	kurátor pro mládež a dospělé	
	romský koordinátor ne		samostatný výkon ne, většinou řeší pracovníci dle konkrétního problému romského etnika
Horšovský Týn	prevence kriminality ne		
	protidrogový koordinátor ano	agendu sociálně právní ochrany dětí.	
	romský koordinátor ano	agenda příspěvku na péči.	
Klatovy	prevence kriminality ne		
	protidrogový koordinátor ano	kumulovaná funkce s dávkami hmotné nouze	
	romský koordinátor ne		
Kralovice	prevence kriminality		
	protidrogový koordinátor		
	romský koordinátor		
Nepomuk	prevence kriminality ne		
	protidrogový koordinátor ano	mimořádné výhody, dávky pro zdravotně postižené mimo příspěvku na provoz motorového vozidla, příspěvek na péči	

Koncepce prevence kriminality a sociálně patologických jevů Plzeňského kraje na léta
2009 – 2011

	romský koordinátor ano	mimořádné výhody, dávky pro zdravotně postižené mimo příspěvku na provoz motorového vozidla, příspěvek na péči	
Nýřany	prevence kriminality ano		většinou spolupracuje s PMS a vykonává kurátořinu pro mládež
	protidrogový koordinátor ano	agendou kurátora pro mládež	
	romský koordinátor ano		
Plzeň			viz příloha – Koncepce města Plzně
Přeštice	prevence kriminality ano	vedoucí OSPOD, metodik pečovatelské služby, komunitní plánování sociálních služeb a vydávání receptů na PL.	
	protidrogový koordinátor ano	dlouhodobější spolupráce se školou v SRN – Zwiesel	
	romský koordinátor ano	oddělení sociální péče v oblasti příspěvku na péči	
Rokycany	prevence kriminality ano	velitel Městské policie	(ve městě pracuje komise)
	protidrogový koordinátor ano	velitel Městské policie	(ve městě pracuje komise), o. s. Ulice
	romský koordinátor není		dle potřeby řeší soc. odbor
Stod	prevence kriminality není		dle potřeby řeší kurátor pro mládež či jiný pracovník OSVZ
	protidrogový koordinátor ano	OSPOD + kurátor pro mládež	
	romský koordinátor ano	OSPOD + kurátor	
Stříbro	prevence kriminality není		
	protidrogový koordinátor není		spolupráce s o. s. Kotec
	romský koordinátor ano	kurátor pro mládež	
Sušice	prevence kriminality ano	velitel Městské policie	
	protidrogový koordinátor	vedoucí OSPOD,	

	ano	kurátor pro mládež a dospělé	
	romský koordinátor ano	SPOD, kurátor pro mládež, azylanti, recepty	
Tachov	prevence kriminality ano		komise
	protidrogový koordinátor ano	SPOD	
	romský koordinátor ano	kurátor pro mládež	

Řada větších měst začala s realizací **městského kamerového dohlížecího systému** už z prostředků obce. Nezavázala se tak k povinnosti zřízovat 24 hodinovou monitorovací službu (městskou policii), řada z těchto kamer ovšem slouží spíše represivně – na základě jejich záznamů jsou dohledáváni pachatelé trestných činů. Některé z těchto kamerových systému byly v následujících letech doplněny a rozšířeny díky podpoře ze státního rozpočtu.

Pokud obce Plzeňského kraje realizují projekty prevence kriminality bez podpory ze státního či krajského rozpočtu, jedná se nejčastěji o **situační prevenci a realizaci volnočasových aktivit pro děti**.

Volnočasovými aktivitami jsou nejčastěji zábavná odpoledne pro děti realizovaná ve spolupráci se složkami záchranného systému případně školami či nestátními neziskovými organizacemi.

NEJVÝRAZNĚJŠÍ AKCE PREVENCE SOCIÁLNĚ PATOLOGICKÝCH JEVŮ V OBCÍCH S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ PLZEŇSKÉHO KRAJE

Sušice:

Městský úřad zrealizoval v roce 2007 spolupráci s Centrem protidrogové prevence a terapie v Plzni. Byla uzavřena smlouva o poskytnutí služeb, tyto služby jsou realizovány i v letošním roce.

Rokycany:

Rok **2006** – ve spolupráci s Diakoníí ČCE – střediskem v Rokycanech – projekt Akcent, rozjezd nízkoprahového job klubu (podpořeno MV) se záměrem posilování PC gramotnosti obtížně zaměstnatelných.

Akce pro veřejnost:

Den Děti

Přizpůsobení kamerového systému

Finanční podpora protidrogové propagační akce Diakonie Rokycany

Finanční podpora protidrogových přednášek na středních školách

Finanční podpora dopravní soutěže pro žáky základních škol

2007 – Rozšiřování a digitalizace kamerového systému

Den Děti

Ukázková realizace bezpečnostních úprav přechodu pro chodce

Finanční podpora dopravní soutěže pro žáky základních škol

Ve spolupráci s **o. s. Ulice – Agenturou terénní sociální práce** jsou již několik let realizovány preventivní přednášky na školách, jsou proškolení učitelé a pracovníci škol a probíhají i workshopy primární prevence.

Klatovy

V roce 2007 podepsal Městský úřad Klatovy, odbor sociálních věcí, smlouvu o poskytnutí služeb v rámci Terénního programu s Centrem protidrogové prevence Plzeň.

Nýřany

Odbor sociálních věcí a zdravotnictví podnítl zapojení Městského úřadu Nýřany jako pověřené obce a dalších obecních úřadů pod něj spadajících do spolupráce s Centrem protidrogové prevence a terapie v Plzni, o. p. s. Realizuje se terénní program v protidrogové oblasti, který navazuje na pilotní projekt z prostředků ESF a je nyní plně hrazen z prostředků těchto úřadů. V ostatních oblastech se Městský úřad Nýřany podílí na akcích, které pořádá např. Policie ČR, jako jsou kontroly v oblasti konzumace alkoholu a návykových látek, aj.

PROBAČNÍ MEDIAČNÍ SLUŽBA, VĚZNICE

Na řadě preventivních aktivit v kraji se, minimálně jako konzultanti, podílejí i pracovníci Probační a mediační služby. Probační a mediační služba má v Plzeňském kraji pět středisek, a to v Plzni, Domažlicích, Klatovech, Rokycanech a Tachově. Pracovníci probační služby se mimo své vlastní činnosti účastní prací v pracovních skupinách a multi týmech např. ke komunitnímu plánování sociálních služeb, plánování preventivních aktivit obcí a kraje a tvorbě různých koncepcí a analýz.

V Západočeském kraji (PMS se řídí územním členěním soudů), má Probační a mediační služba **oddělení pro mládež**, a to ve velkých střediscích (Plzeň, Sokolov a K. Vary). Jinak v ostatních menších střediscích (Rokycany, Klatovy, Domažlice, Tachov, Cheb) je vždycky jeden pracovník vyškolen pro práci s mládeží, ale dělá současně i jinou agendu. Do budoucna (pokud bude PMS dostatečně personálně posílena), se plánují oddělení na všech střediscích.

V Plzeňském kraji je jen jedna **věznice**, a to Plzeň – Bory. Jedná se o věznici pro výkon trestu a současně vazební věznici. Funguje v režimu ostrahy a zvýšené ostrahy. Má ještě pobočku v Heřmanově Huti, kam se umísťují vězni s nejmírnějšími tresty, tzn. funguje v režimu dohledu.

ZAŘÍZENÍ PRO VÝKON ÚSTAVNÍ VÝCHOVY V PLZEŇSKÉM KRAJI

Základním zákonem, kterým se řídí výkon ústavní výchovy je **zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o výkonu ústavní výchovy)**. Zákon upřesňuje vyhláška Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy č. 438/2006 Sb., kterou se upravují podrobnosti výkonu ústavní výchovy a ochranné výchovy ve školských zařízeních. S problematikou ústavní výchovy však souvisejí i další právní předpisy, zejména z oblasti sociální a trestní. Při výkonu ústavní výchovy je nutné řídit se mezinárodními předpisy.

Protože se děti dostávají do ústavních zařízení z různých důvodů, dle shora uvedeného zákona o výkonu ústavní výchovy existuje několik typů zařízení.

Především je to **diagnostický ústav**, kam je dítě umístěno po rozhodnutí soudu o předběžném opatření (upravuje poměry nezletilého dítěte do konečného rozhodnutí soudu) nebo po nařízení ústavní či ochranné výchovy. V diagnostickém ústavu je dítě komplexně vyšetřeno a na základě tohoto vyšetření pak umístěno do pro něj nejvhodnějšího školského zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy. Při rozhodování, kam bude dítě umístěno, je brán zřetel především na zájem dítěte. Sourozenci jsou umísťováni do stejného zařízení, aby nedocházelo k narušení sourozeneckých vazeb (odděleně jsou sourozenci umístěni jen v případě, kdy společnému umístění brání vážné okolnosti). Důležitá je i možnost dalšího vzdělávání dětí, zachování rodinných vazeb apod. Omezujícím faktorem při výběru vhodného zařízení bývá naplněná kapacita.

Spádovou oblastí dětského diagnostického ústavu v Plzni je Plzeňský kraj a Karlovarský kraj. Diagnostický ústav pro mládež (dívky, které ukončily povinnou školní docházku) je v Praze v Hodkovičkách a diagnostický ústav pro mládež (chlapci, kteří ukončili povinnou školní docházku) je rovněž v Praze ale v Lublaňské ulici. Do těchto dvou zařízení jsou umísťovány děti s ukončenou povinnou školní docházkou z celých Čech. Zřizovatelem všech diagnostických ústavů je Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy.

Zřizovatelem **dětských domovů** jsou kraje. V Plzeňském kraji je sedm dětských domovů, a to:

- Dětský domov, Horšovský Týn
- Dětský domov, Kašperské Hory
- Dětský domov, Nepomuk
- Dětský domov, Planá
- Dětský domov DOMINO, Plzeň
- Dětský domov, Staňkův
- Dětský domov, Tachov

Kapacita dětských domovů Plzeňského kraje je 290 lůžek (od září 2008 bude kapacita snížena na 286 lůžek).

V dětském domově žijí zpravidla děti od 3 do 18 let věku (děti do 3 let věku se umísťují do zdravotnických zařízení), které nemají vážnější výchovné problémy. Pokud se připravují na budoucí povolání, mohou zůstat v dětském domově až do dvaceti šesti let věku. Základní jednotkou dětského domova je rodinná skupina, ve které žije 6 – 8 dětí. Rodinná skupina obývá vlastní bytovou jednotku, která může být umístěna přímo v areálu dětského domova nebo i v běžné zástavbě. Život v dětském domově se co nejvíce přibližuje životu v běžných rodinách, děti navštěvují běžné školy, různé kroužky, mají kamarády v místě sídla dětského domova.

Zřizovatelem **dětských domovů se školou** (dříve dětské výchovné ústavy) je Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. V Plzeňském kraji je jedno takové školské zařízení, a to dětský domov se školou v Měcholupech. Dětský domov se školou je zařízení pro děti, které nemohou být vzdělávány ve škole, jež není součástí dětského domova se školou (děti se závažnými poruchami chování, děti vyžadující výchovně léčebnou péči, děti s uloženou ochrannou výchovou). Pokud však v průběhu povinné školní docházky pominou důvody, pro které tyto děti nemohou navštěvovat školu v místě sídla tohoto školského zařízení (dojde k výraznému zlepšení v chování tohoto dítěte), je dítě na základě žádosti ředitele dětského domova se školou zařazeno do školy v místě sídla dětského domova se školou (navštěvuje tedy školu společně s dalšími dětmi v obci). Do dětského domova se školou mohou být umísťovány děti zpravidla od 6 let do ukončení povinné školní docházky.

Nemůže-li se dítě po ukončení povinné školní docházky pro pokračující závažné poruchy chování vzdělávat ve střední škole mimo zařízení nebo neuzavře-li pracovní právní vztah, je přeřazeno do výchovného ústavu.

Zřizovatelem **výchovných ústavů** je Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. V Plzeňském kraji je výchovný ústav v Terešově (výchovný ústav pro chlapce). Výchovný ústav pečuje o děti starší 15 let se závažnými poruchami chování, u nichž byla nařízena ústavní výchova nebo uložena ochranná výchova. Do výchovného ústavu může být umístěno i dítě starší 12 let s uloženou ochrannou výchovou, které má tak závažné problémy, že nemůže být umístěno v dětském domově se školou.

Dalším školským zařízením na území Plzeňského kraje je **výchovný ústav a dětský domov se školou v Hostouni** (zařízení pro chlapce, kteří plní povinnou školní docházku a pro chlapce, kteří již povinnou školní docházku splnili). V tomto výchovném ústavu a dětském domově se školou se nachází oddělení s léčebně výchovným režimem pro děti, které plní povinnou školní docházku.

Na území Plzeňského kraje není **výchovný ústav pro dívky**. Dívky, které ukončily povinnou školní docházku a které mají problémy s chováním, jsou prostřednictvím diagnostického ústavu pro mládež v Praze umisťovány do výchovných ústavů v jiných krajích.

V Ústeckém kraji (v Boleticích) se nachází **výchovný ústav určený pro děti s uloženou ochrannou výchovou, popřípadě s nařízenou ústavní výchovou**, u nichž se projevují závažné odchylky ve vývoji osobnosti, často i v kombinaci s psychickými poruchami či psychiatrickým onemocněním.

NESTÁTNÍ NEZISKOVÉ ORGANIZACE

Na území Plzeňského kraje působí i řada nestátních neziskových organizací, které se zabývají prevencí kriminality ať primárně, tak sekundárně. Většina těchto NNO působí na území města Plzně, naopak některé příhraniční oblasti nejsou vůbec pokryty.

Prevenci kriminality jako primární službu veřejnosti má bezpochyby plzeňská pobočka **Bílého kruhu bezpečí**. Ta kromě poradenských služeb obětem trestných činů pořádá i přednášky ve školách. Dalšími organizacemi poskytujícími sociální služby v oblasti prevence kriminality jsou **Centrum sociálních asistentů** (bezdomovectví, probační programy pro mladistvé), **Diakonie ČCE – Středisko v Rokycanech** (terénní služby, nízkoprahové centrum, Centrum podpory rodiny), **Diecézní charita Plzeň** (a řada pod ní sdružených městských a oblastních charit, více projektů), **Fond ohrožených dětí** (poradenská místnost a azylový dům), **Kotec** (protidrogová prevence), **Centrum protidrogové prevence a terapie** (protidrogová prevence), **Salesiánské středisko mládeže** (volnočasové a nízkoprahové aktivity pro mládež), o.s. **Ponton** (nízkoprahové centrum, terénní služby), **Společnost Tady a teď** (terénní služby, práce s rodinou), aj.

Řada neziskových organizací se také zabývá činnostmi snižující výskyt sociálně patologických jevů v Plzeňském kraji. Jsou to jednak organizace zabývající se poskytováním služeb pro uživatele drog, a to jak v primární, sekundární tak terciární úrovni. Největším poskytovatelem těchto služeb je **Centrum protidrogové prevence a terapie, o.p.s.**, které realizuje pět programů protidrogové prevence pokrývajících celé spektrum protidrogových služeb. Podprogramem jsou P-centrum zabývající se primární prevencí na školách, Terénní program realizující služby klientům a obcím nejen v Plzni, ale i v Klatovech, Domažlicích, Sušici a Nýřanech. Dále je to provozování nízkoprahového Kontaktního centra v Plzni a Drogového poradenství ve věznicí. „Ukončením“ programů je Ambulantní program s projektem Chráněného bydlení.

Dalším výrazným poskytovatelem je **Teen Challenge Plzeň**, který taktéž realizuje primární programy nejen na školách, ale i mimo ně. Dále realizuje terénní programy i kontaktní centrum. Navíc ve spolupráci se **Střediskem křesťanské pomoci** provozuje terapeutickou komunitu pro závislé muže Vršíček a projekt Chráněného bydlení.

Protidrogové služby v Rokycanech a Plzni realizuje i občanské sdružení **Ulice – Agentura terénní sociální práce**, která se specializuje na práci „na streetu“ tedy s prostitutkami a uzavřenou bytovou scénou. Jejich prioritou je také zaměření na drogové problémy v romských komunitách.

Jediným poskytovatelem služeb pro uživatele drog sídlícím mimo metropoli kraje je **občanské sdružení Kotec**. Organizace má sídlo v Mariánských Lázních a několik poboček, z nichž jedna se nachází na území Plzeňského kraje v Tachově. Kotec v Plzeňském kraji realizuje podobně jako výše uvedené organizace programy primární prevence, terénní programy na Tachovsku, Stříbrsku a Borsku a provozuje i kontaktní centrum pro uživatele drog. V letech 2007 a 2008 spolupracuje s Plzeňským krajem na realizaci projektu „Sanace rodin ve vybraných regionech Plzeňského kraje“.

Snižováním výskytu sociálně patologických jevů se zabývají i organizace, které se věnují práci ve vyloučených lokalitách a práci s minoritami, především Romskou minoritou. V Plzeňském kraji působí osm neziskových organizací, které se primárně zabývají touto oblastí poskytování služeb.

V Plzni působí **SPOLEČNOST TADY A TEĎ, o. p.s.**, která se primárně věnuje doučování dětí ze sociálně vyloučených lokalit (především Jateční ul.) a volnočasovým aktivitám. SPOLEČNOST TADY A TEĎ úzce spolupracuje s **občanským sdružením Ponton**, které provozuje nízkoprahové centrum Pixla, klub předškolní výchovy Klubičko a terénní programy ve vyloučených lokalitách. Pracovníci Pontonu se ve spolupráci s Plzeňským krajem podílejí na realizaci projektu „Sanace rodin ve vybraných regionech“.

Plzeňského kraje“ jak v roce 2007 tak v roce 2008. Děti z vyloučených lokalit mohou využít i služeb nízkoprahového zařízení **o. s. Naděje**.

Dalšími organizacemi, které sídlí nebo mají pobočku v Plzni a zabývají se romskou minoritou a vyloučenými lokalitami nejen na území Plzně jsou **Člověk v tísní – společnost při ČT, o.p.s – regionální pobočka Plzeň** (mj. projekt sociální asistent policie), **Diecézní charita Plzeň** (terénní programy) a **Sdružení Romů a národnostních menšin Plzeňského kraje** (terénní program a poradenská kancelář).

Vzhledem k velmi početné romské minoritě se některé organizace začaly intenzivně zabývat poskytováním služeb pro tuto cílovou skupinu v Rokycanech. Je to především **Diakonie ČCE – středisko v Rokycanech**, které provozuje nízkoprahové zařízení a terénní služby. Podílela se také na realizaci projektu Sanace rodin ve vybraných regionech Plzeňského kraje. Ve spolupráci s **Občanskou poradnou Plzeň** realizuje Diakonie ČCE odborné sociální poradenství v Rokycanech.

Policie ČR se v nemalé míře podílí na realizaci preventivních aktivit v kraji. Samostatně organizuje Dny s Policií ČR, dětské dny s policií, letní tábory s preventivní tematikou, akce v rámci prevence v dopravě, aj. Jak již bylo zmíněno, podílí se na preventivních aktivitách obcí, dále preventivně informační skupiny realizují své projekty včetně již zmíněného „Ajaxova zápisníku“ a v neposlední řadě se podílí na vytipování vhodných lokalit v rámci programu prevence kriminality Ministerstva vnitra ČR. Správa Západočeského kraje je také významným partnerem Plzeňského kraje při přípravě preventivních programů.

Projekty prevence kriminality v Plzeňském kraji nejsou realizovány mezi subjekty v časté součinnosti a návaznosti. Nejbližší formy spolupráce jsou mezi obcí a nestátním sektorem, kdy nezisková organizace bývá realizátorem preventivních aktivit v oblasti sociální prevence na území obce za finanční i jiné podpory obce. V tom případě obec využívá neziskovou organizaci jako realizátora sociálních služeb pro své občany, pracovníci neziskové organizace pak velmi často pracují v odborných orgánech města jako např. komise rady města atp. Příkladem takové spolupráce mohou být města Plzeň, Rokycany, aj.

V oblasti **situační prevence** dochází ke spolupráci mezi obcí a státní či městskou/obecní policií. Obce ze svého či státní rozpočtu pořídí vybavení pro situační prevenci (stacionární či mobilní radary k měření rychlosti, kamerový systém, stojany na kola) a policie městská/státní pak tyto přístroje využívá. Náklady na údržbu a provoz tohoto zařízení však jdou na vrub obecního rozpočtu.

V oblasti **protidrogové prevence** poskytuje dotace na projekty protidrogové prevence Odbor sociálních věcí a zdravotnictví KÚPK a Odbor školství, mládeže a sportu KÚPK. Poskytování dotací dvěma odbory odráží metodiku poskytování dotací ze státního rozpočtu ústředními orgány (MŠMT, RVKPP).

Velmi malá je však spolupráce mezi jednotlivými obcemi při realizování jednotlivých projektů sociální či situační prevence. Projekty obcí bývají vymezeny katastrálním územím obce, projekty nestátních neziskových organizací z důvodů možností získání finančních prostředků také. Pro nestátní organizace je velmi obtížné realizovat projekt na území více obcí, pokud chtějí obce požádat o finanční podporu realizace projektu. Je mj. velmi náročné vyhotovit rozpočet projektu a následně zajistit realizaci, pokud pracovníci neziskové organizace neví zda a v jaké výši bude z rozpočtu té dané obce projekt finančně podpořen.

Vzhledem k demografické struktuře a osídlení Plzeňského kraje navíc oblast mimo větší města není prakticky vůbec pokryta projekty prevence kriminality, ať již sociální, situační prevence nebo z oblasti informování občanů před trestnou činností. Malá hustota osídlení na km² způsobuje, že náklady na realizaci jakéhokoliv projektu jsou vysoké vzhledem k možnému příznivému dopadu pro obyvatele. Časová, personální a finanční hlediska se tak stávají neúnosně vysokými vzhledem k možnému výsledku akce.

KONCEPCE PREVENCE KRIMINALITY

**TVORBA ANALÝZ SOCIÁLNĚ PATOLOGICKÝCH JEVŮ A
KRIMINOGENNÍCH FAKTORŮ PLZEŇSKÉHO KRAJE**

Na rozboru kriminogenních faktorů, silných a slabých stránek Plzeňského kraje v oblasti prevence kriminality a sociálně-patologických jevů, se podílela **pracovní skupina** složená z odborníků řady oborů spojených s kriminalitou a prevencí kriminality Plzeňského kraje.

Členy pracovní skupiny byli:

Mgr. Tomáš Hirt, Ph.D., CAAT, ředitel regionální pobočky o.p.s. Člověk v tísní – Společnost při ČT

Mgr. Aleš Kavalír, CAAT, Člověk v tísní – Společnost při ČT, o.p.s – facilitátor jednání
Jakub Václavů, SPOLEČNOST TADY A TEĎ, o. p.s .

Mgr. Kateřina Pospíšilová, Člověk v tísní – Společnost při ČT, o.p.s.

por. Bc. Jolana Číhová, tisková mluvčí Správy Západočeského kraje Policie ČR

Kpt. Mgr. Luděk Svoboda, analytickoprávní skupina Správy Západočeského kraje Policie

Kpt. Mgr. Jiří Kronych, Služba kriminální práce a vyšetřování Správy Západočeského kraje Policie

Libor Potužník, velitel Městské Policie Sušice

Mgr. Andrea Ungrová, vedoucí středisek Probační a mediační služby Západočeského kraje

Mgr. Michaela Rybářová, Probační a mediační služba, středisko Tachov

Mgr. Zdeňka Blažková, Probační a mediační služba, středisko Rokycany

Mgr. Karolína Vodičková, koordinátorka prevence kriminality a protidrogové prevence města Plzně

Lukáš Minařík, protidrogový koordinátor města Domažlice

Mgr. Michal Kandler, vedoucí Terénního programu Centra protidrogové prevence a terapie, o.p.s.

Mgr. Martin Parula, Ulice – Agentura terénní sociální práce, o.s.

Mgr. Lucie Černá, Projekt Jana (Network East - West)

Mgr. Irena Kroftová, vedoucí odd. mládeže a sportu Odboru školství, mládeže a sportu KÚPK

Bc. Jiří Nový, koordinátor romských poradců a inspektor kvality sociálních služeb, Odbor sociálních věcí a zdravotnictví KÚPK

Mgr. Filip Zapletal, koordinátor prevence kriminality a protidrogový koordinátor, Odbor sociálních věcí a zdravotnictví KÚPK

Pracovní skupina jednala v termínech 17. dubna, 22. května, 5. června, 16. června, 23. června a 30. června 2008. Souběžně s tím realizovalo Centrum aplikované antropologie Západočeské univerzity v Plzni **analýzu kriminálního jednání a pocitu bezpečí v Plzeňském kraji**. Prezenční listiny a zápisy z jednání pracovní skupiny jsou uloženy na Odboru sociálních věcí a zdravotnictví Plzeňského kraje u koordinátora prevence kriminality.

Členové pracovní skupiny se na svém prvním jednání shodli na tom, že cílem „Koncepce prevence kriminality a sociálně-patologických jevů“ je připravit odborný návrh dokumentu, který bude **obsahovat** zejména:

- analýzu potřebnosti, služeb, institucí v oblasti prevence kriminality
- identifikaci problémových lokalit
- definici cílových skupin
- konkrétní aktivity a doporučení zaměřené nejen na problémové lokality, ale i preventivní akce
- termínované úkoly včetně odpovědných osob a institucí
- stanovení priorit
- vodítka pro postup měst a obcí

Obsahem dokumentu budou zejména témata, která jsou v působnosti kraje. Text však může obsahovat i doporučení kroků přesahujících krajskou kompetenci. Koncepce bude mimo jiné sloužit jako podklad pro přidělování dotací.

Návrh koncepce bude v září 2008 **předložen ke schválení** Radě a Zastupitelstvu Plzeňského kraje. Koncepce bude závazná pro období 2009 – 2011.

Členové pracovní skupiny se shodli na **způsobu a metodách práce** – bude vypracována SWOT analýza Plzeňského kraje zaměřená na sociálně-patologické jevy a dále bude využita metoda „stromu příčin“, tedy postupná analýza příčin vzniku určitého jevu².

Členové pracovní skupiny se shodli na tom, že Koncepce se bude dotýkat tří oblastí zásadních pro tvorbu preventivní politiky kraje, a to **oblasti prevence kriminality, oblasti protidrogové kriminality a oblasti sociálně vyloučených lokalit**. Třetí oblast, vyloučené lokality, bude předmětem samostatného výzkumu, který bude na podzim 2008 realizovat Centrum aplikované antropologie ZČU v Plzni. Výzkum proběhne v režii Centra aplikované antropologie a jeho výsledky poskytne CAAT k dispozici Plzeňskému kraji. Výsledná zpráva bude doplněna jako součást Koncepce.

Dále se členové pracovní skupiny shodli na tom, že se nebudou detailně zabývat situací ve městě Plzni, neboť **Statutární město Plzeň** vyhotovuje ve stejném čase vlastní Koncepci prevence kriminality na roky 2009 – 2011 dle zadání celorepublikové Strategie prevence kriminality na roky 2008 – 2011. Koncepce města Plzně bude přílohou Koncepce prevence kriminality a sociálně-patologických jevů Plzeňského kraje.

A.1.1 SWOT ANALÝZA PLZEŇSKÉHO KRAJE PRO OBLAST KRIMINALITY A SOCIÁLNĚ PATOLOGICKÝCH JEVŮ

Členové pracovní skupiny vypracovali SWOT analýzu Plzeňského kraje, ve které shromáždili silné stránky, slabé stránky, ohrožení a příležitosti Plzeňského kraje v oblasti prevence kriminality a sociálně patologických jevů. Ve SWOT analýze byla uvedena tvrzení, na nichž se shodla minimálně nadpoloviční většina přítomných členů pracovní skupiny. Na dalších jednáních byla tvrzení dopracovávána a upřesňována.

Poté každý z přítomných členů pracovní skupiny označil maximálně 5 **nejpalčivějších slabých stránek**, jejichž řešení nejvíce zlepší situaci v kraji. S těmito prioritními slabými stránkami pracovali členové pracovní skupiny na dalších jednání a snažili se zjistit **primární příčiny jejich existence** a následně **formulovat doporučení pro Plzeňský kraj**, která by měla vést k jejich odstranění.

---

² blíže viz Veselý A.: Metody a metodologie vymezení problému. Uk FSV CESES, Praha 2005

ZÁVĚRY A DOPORUČENÍ

Některé kapitoly koncepce obsahují samostatné dílčí závěry a doporučení. Pro větší přehlednost jsou shrnuta do této závěrečné kapitoly. Níže uvedená zjištění vyplynula z kvantitativních výzkumů realizovaných CAAT a z práce pracovní skupiny pro tvorbu Koncepce prevence kriminality a sociálně patologických jevů PK na léta 2009 – 2011. Lze říci, že doporučení vzešlá z práce pracovní skupiny se ve většině kryjí a doplňují s výsledky analýz.

ANALÝZA KRIMINALITY PLZEŇSKÉHO KRAJE

Zásadním problémem při konstrukci analýzy byla nemožnost definování optimálního ukazatele (indexu), který by sloužil ke srovnání mezi jednotlivými územními jednotkami analýzy a mezi jednotlivými roky. Toto je způsobeno především odlišnými charaktery územních jednotek analýzy. V okresech Plzeň Jih a Plzeň Sever dochází k výraznému dennímu dojíždění do Plzně a naopak v Plzni se během dne vyskytuje velké množství „nerezidentů“. Z tohoto důvodu nelze považovat počet obyvatel v jednotlivých okresech za vhodný optimální redukční kvocient. Vhodným redukčním nástrojem není ani rozloha jednotlivých okresů a tak v mnoha případech byly využity Grafu znázorňující výsledky v absolutních číslech. Různé ukazatele tak jsou vhodně kombinovány s uváděním absolutních počtů při zobrazování vybraných trestných činů.

Základní zjištění lze shrnout do následujících bodů:

1. V absolutním měřítku je nejvíce trestných činů páčáno v okrese Plzeň město (7528 TČ v roce 2007, což je 49 %).

Toto zjištění nepřináší pravděpodobně nic nového a situace je to dlouhodobá. Výhledově není reálné, že by jakýkoli okres dosáhl srovnatelného postavení.

2. Vývoj celkového počtu spáchaných TČ v posledních letech spíše stagnuje.

Situace v okrese Plzeň město je více kolísavá než v dalších okresech a v Tachově dochází k velice mírnému růstu.

3. Nejčastějším typem kriminality na území Plzeňského kraje je majetková trestná činnost.

Toto tvrzení platí i na území všech sedmi okresů. V rámci majetkové trestné činnosti jsou dominantním typem krádeže prosté (viz Graf 7).

4. Více než 70% všech kapesních krádeží je spáchano v okrese Plzeň město.

V roce 2007 to bylo 338 kapesních krádeží. Naopak nejméně kapesních krádeží se uskutečnilo v roce 2007 v okrese Plzeň Sever.

5. Nejvyšší úspěšnost při odhalování TČ je dosahováno u Zanedbání povinné výživy a úvěrové podvody.

Kromě těchto specifických TČ, kde je téměř vždy znám pachatel je dosahováno relativně vysoké úspěšnosti u vloupání do bytů (35% v roce 2007). Nejnižší úspěšnosti je naopak dosahováno u kapesních krádeží (4%).

6. V jednotlivých okresech je úspěšnost odhalování TČ velmi odlišná (cca 23% - 50%)

Nejnižší hodnoty je přitom dosaženo v okrese Plzeň město (23%) a nejvyšší hodnoty v okrese Tachov (cca 60 %).

7. V posledních 4 letech ve většině okreů roste počet úvěrových podvodů.

Nejvýraznější nárůst byl zaznamenán v okresech Plzeň město, Klatovy a Tachov. V ostatních okresech tento TČ spíše stagnuje.

8. V posledních 4 letech dochází v okrese Plzeň město k poklesu počtu spáchaných TČ kapesní krádeže.

Nejvýraznější pokles nastal v okrese Plzeň město mezi lety 2004 a 2007 .

9. Dalším typem TČ, kde je patrný pokles absolutních hodnot je Zanedbání povinné výživy

Trend je nejzřetelnější u okresů Plzeň město a Tachov.

10. Okres Tachov má mezi ostatními okresy specifické postavení, po okrese Plzeň město vykazuje druhé nejvyšší hodnoty u velké části TČ

Zároveň dle různých charakteristik (věková struktura, bydlení, časté úvěrové podvody, atd.) představuje pravděpodobně region se sociálně ohroženější populací než je tomu v ostatních okresech.

ANALÝZA POSTOJŮ VEŘEJNOSTI KE KRIMINALITĚ

- Mezi nejvíce zneklidňující společenské problémy řadí respondenti politickou situaci v zemi, kriminalitu a zdravotnictví.
- Respondenti vyjadřují znepokojení kriminalitou na nad-lokální úrovni, spíše než v samotném místě bydliště.
- Mezi jednotlivými ORP nejsou v intenzitě zneklidnění kriminalitou výraznější rozdíly, s tím, že nižší míra je patrnější v případě Blovic a Nepomuku.
- Byla potvrzena hypotéza, že strach z kriminality je vyšší v obci na 1000 obyvatel.
- Oproti očekávání není nejvyšší strach z kriminality u nejstarší věkové kohorty.
- Vysokoškolsky vzdělaní respondenti projevují nižší míru zneklidnění kriminalitou.
- Rozdíly u pohlaví se projevují v subjektivním, emociálním strachu (pocit bezpečí na ulici a doma),
- U kategorií trestných činů mají respondenti nejvyšší strach z vandalismu, podvodu a vloupání.
- Naopak nejnižší ze sexuálního obtěžování, vydírání a týrání a šikanování.
- U strachu z trestných činů se projevují rozdíly mezi muži a ženami, které jsou způsobeny samotnou povahou těchto kriminálních deliktů – ženy mají spíše strach z násilných trestných činů, muži z majetkově trestných činů.
- Zhruba 2/3 respondentů uvedlo, že se cítí v noci na ulici v okolí svého bydliště bezpečně s tím, že rozdíly jsou patrné dle pohlaví (87% mužů oproti 55% žen), velikosti obce a toho, zda respondenti uvedli, že se v jejich okolí nachází „nebezpečná“ lokalita.
- V případě věku překvapivě strach z pobytu v noci na ulici vyjadřuje nejmladší věková kohorta 15–19 let (31% oproti 18,5% u věkové kohorty 30–44).
- Doma se cítí bezpečně 97% mužů a 87% žen.
- Celkem 51% respondentů uvedlo, že má strach z konkrétních skupin obyvatel, přičemž nejčastěji uváděli Romy (28%), opilce (11%) a občany býv. SSSR (11%).
- Na otázku zda se v blízkosti nachází „nebezpečná lokalita“ odpovědělo kladně 28% respondentů, přičemž nejčastěji uváděli parky, vlaková nádraží a nonstop herny a bary.
- Na úrovni jednotlivých ORP v případě výskytu „nebezpečné“ lokality nejvíce kladných odpovědí uvedli respondenti v Horšovském Týně a poměrně jednoznačně identifikovali místní zámecký park. V případě Nýřan se pak jednalo o část obce zvanou „Mexiko“ .
- Celkem 12,6% (169) respondentů uvedlo, že se stali v posledních 12 měsících obětí trestného činu, přičemž 29 z nich dvakrát. (celkový počet evidovaných trestných činů v souboru je 204)
- Mezi těmito delikty převažovali kapesní krádeže, krádeže věcí z automobilů, ublížení na zdraví a poškozování cizí věci.
- Z celkového počtu spáchaných trestných činů na respondentech bylo hlášeno policii 102.
- Ti respondenti, kteří čin nahlásili policii, hodnotili reakci policie z 31% jako velmi špatnou, ze 17% jako spíše špatnou, z 15% jako spíše dobrou a 25% jako velmi dobrou.

SITUACE V OBLASTI PROTIDROGOVÉ POLITIKY PLZEŇSKÉHO KRAJE ZA ROK 2007

V roce 2007 bylo v souvislosti s drogami **vyšetřováno** 81 trestných činů, 72 osob. Bylo **zadrženo** 0,06g kokainu, 4,3g sušiny konopí, 854 rostlin konopí, 10,7g hašiše, 767,56g pervitinu a 5 domácích varen pervitinu.

Krajské zastupitelství vedlo za trestný čin dle § 187 trestního zákona řízení proti 197 osobám. V rámci působnosti **Krajského soudu Plzeň** včetně krajského soudu jako soudu 1. stupně bylo v roce 2007 odsouzeno 107 osob za 138 trestných činů.

O **léčbu** v některém z 10 léčebných a kontaktních center v Plzeňském kraji požádalo v roce 2007 171 osob, což je pokles oproti roku 2006. Nejvíce osob bylo z okresů Plzeň – město, Tachov a Klatovy, tedy z okresů, kde působí poskytovatelé služeb pro uživatele drog. Nejčastější **aplikací** drogy byl injekční způsob a první užití drogy před 15. rokem života uvedlo 69% respondentů. **Nejužívanější** drogou byl pervitin, následován heroinem a kanabinoidy.

U žádného z uživatelů nelegálních drog nebyla v roce 2007 v Plzeňském kraji zjištěna **HIV pozitivita**.

TVORBA ANALÝZ SOCIÁLNĚ PATOLOGICKÝCH JEVŮ A KRIMINOGENNÍCH FAKTORŮ PLZEŇSKÉHO KRAJE

Závěry vzešlé z práce pracovní skupiny dopracovali pracovníci Odboru sociálních věcí a zdravotnictví zabývající se preventivními aktivitami do níže uvedených doporučení a shrnuli je do sedmi cílů. Každý cíl shrnuje několik doporučení z jedné oblasti. **Termíny realizace uvedených doporučení** jsou průběžně po dobu platnosti Koncepce prevence kriminality a sociálně-patologických jevů Plzeňského kraje, tedy v letech 2009 -2011.

Vyhodnocení splnění cílů proběhne v souladu s celorepublikovou Strategií prevence kriminality na léta 2008 – 2011 průběžně a na konci roku 2011.

A.1.2 I. Cíl: Pokrytí cíle služeb sociální prevence mimo Plzeň

Doporučuje v rámci finančních možností Plzeňského kraje a ve spolupráci s ústředními orgány zvýšit finanční podporu na sociální služby a zvýšit finanční podporu na preventivní aktivity a dále pracovat na tom, aby tyto aktivity byly prioritou Plzeňského kraje. Pracovní skupina doporučuje i nadále pokračovat v metodické podpoře obcí pro kvalitní preventivní služby a programy a tím i zvyšování aktivit obyvatel v kraji při konstruktivním řešení sociálně patologických jevů (ve smyslu občanské angažovanosti)

A.1.3 II. Cíl: Prevence recidivy pachatelů trestných činů

Pracovní skupina doporučuje pokračovat ve spolupráci s PMS a vězeňskou službou ve snaze zlepšit programy následné péče jako prevenci recidivy pachatelů trestné činnosti, případně dát podnět Ministerstvu spravedlnosti ČR na zlepšení a podporu probačních programů

A.1.4 III. Cíl: Informovaná mládež a učitelé o rizicích sociálně patologických jevů a umění s nimi zacházet a odborná včasná péče o mladistvé

Pracovní skupina doporučuje podílet se ve spolupráci se školami a neziskovými organizacemi na preventivních programech pro rodiče dětí absolvujících školní docházku. Dále navrhuje ve spolupráci s ostatními odbory krajského úřadu a s metodiky i řediteli škol zvětšit důraz na metodiku preventivních programů na školách. Doporučuje dát podnět k navýšení počtu dětských psychologů a psychiatrů v mimoplzeňských regionech, kde poptávka po jejich službách v některých regionech výrazně převyšuje nabídku.

A.1.5 IV. Cíl: Prevence kriminality a vyloučení opouštějících ústavní výchovu

Pracovní skupina doporučuje pokračovat v realizaci úspěšných preventivních projektů Plzeňského kraje pro děti opouštějící ústavní výchovu v oblasti následné péče zajišťující

snadnější získání bydlení a zaměstnání (realizuje OŠMS KÚPK). Dle možností Kraje navrhuje podněcovat zvýšení transparentnosti činnosti výchovných ústavů vzhledem k odborné veřejnosti za účelem rozšíření povědomí a znalostí o fungování výchovných ústavů a zlepšování motivací pracovníků výchovných ústavů k využívání preventivních projektů realizovaných vně ústavů.

A.1.6 V. Cíl: Motivovat obce k podpoře preventivních projektů

Pracovní skupina doporučuje Plzeňskému kraji i nadále realizovat informační kampaně pro představitele obcí, obecních úřadů a koordinátory prevence kriminality obcí o preventivních projektech formou seminářů a metodických porad a i nadále ve spolupráci s dalšími institucemi realizovat informační kampaň pro občany o preventivních projektech. Stejně tak by bylo vhodné pokračovat v motivování škol a samospráv obcí k využívání preventivních aktivit a dotačních systémů realizovaných jinými institucemi. Pracovní skupina také doporučuje představitelům obecních samospráv, aby kladli důraz na zvyšování kvalifikace pracovníků městských a obecních policí v oblastech práce s drogově závislými a prostitučními klienty.

A.1.7 VI. Cíl: vyšší množství lidí s právním povědomím, prevence páchaní další trestné činnosti

Pracovní skupina navrhuje Plzeňskému kraji i nadále podporovat programy prevence kriminality na základních a středních školách, podporovat poradenské služby pro veřejnost, posílit projekty, které pracují systémově s rodinou, přirozeným prostředím klienta a podporovat (finančně i nefinančně) projekty informování občanů o ochraně před trestnou činností

VII. Cíl: Dostatek pomoci, odborné péče, zlepšení informovanosti klientů v oblasti drogových, výchovných a sexuálních problémů

Pracovní skupina doporučuje Plzeňskému kraji v souladu s prioritami Ministerstva zdravotnictví pro rok 2009 podporovat vytvoření sítě ambulantní léčby/péče drogové závislosti a dále zmapovat situaci v možnostech poradenství a pomoci v oblasti sexuálních a výchovných problémů.

ZDROJE A LITERATURA

Publikované:

Veselý A.: Metody a metodologie vymezení problému. Uk FSV CESES, Praha 2005

Nepublikované:

Výroční zpráva o realizaci protidrogové politiky Plzeňského kraje za rok 2007

Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb v Plzeňském kraji (na období 2008 – 2010)

Bezpečnostní analýza Plzeňského kraje 2005 (příloha k projektu prevence kriminality)

Bezpečnostní analýza Plzeňského kraje 2006 (příloha k projektu prevence kriminality)

Bezpečnostní analýza Plzeňského kraje 2007 (příloha k projektu prevence kriminality)

Bezpečnostní analýza Plzeňského kraje 2008 (příloha k projektu prevence kriminality)

Analýza potřebnosti služeb sociální prevence Plzeňského kraje, CAAT, 2007

Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb v Plzeňském kraji (na období 2008 – 2010)

Ostatní:

Statistické údaje Policie ČR, Správa Západočeského kraje

Podklady Odboru školství, mládeže a sportu KÚPK

www.cszo.cz